

Forbrugernes retsstilling ved implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/771

PERNILLE HALL PEDERSEN
CAND.MERC.JUR

Titelblad

Dansk titel:	Forbrugerens retsstilling ved implementeringen af Europa-Parlamentets og rådets direktiv (EU) 2019/771
English title:	Consumer protection after the implementation of Directive (EU) 2019/771 of the European Parliament and of the Council
Forfatter:	Pernille Hall Pedersen
Studienummer:	20143583
Afleveringsdato:	d. 19. maj 2020
Uddannelse:	Erhvervsøkonomi-Jura
Uddannelsessted:	Aalborg Universitet
Fag:	Forbrugerret
Vejleder:	Marie Jull Sørensen
Antal sider:	61
Antal anslag (brødtekst):	135.330

Indholdsfortegnelse

Abstract	4
1. Indledning	6
1.1. Problemformulering	7
2. Afgrænsning.....	7
3. Metode	8
3.1. Valg af metode	8
3.2. Retskilder.....	9
3.2.1. Lovgivning.....	9
3.2.1.1. National lovgivning.....	9
3.2.1.2. EU-traktater og -direktiver.....	10
3.2.2. Retspraksis.....	11
3.2.2.1. National retspraksis.....	11
3.2.2.2. EU-retspraksis, afgørelser fra EU-Domstolen	12
3.2.4. Retslitteratur	13
4. Gældende ret anno 2020	13
4.1. Mangelsbegrebet og mangelsbeføjelserne i forbruger køb	13
4.2. Baggrunden for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF	14
4.3. Det gældende danske mangelsbegreb.....	15
4.3.1. Overordnet om mangelsbegrebet	15
4.3.1.1. 1999-forbruger købsdirektivets artikel 2.....	16
4.3.1.2. Købelovens § 75 a.....	18
4.3.1.3. Købelovens § 76.....	21
4.3.2. Sammenfatning	25
4.4. De gældende danske mangelsbeføjelser.....	25
4.4.1. Overordnet om mangelsbeføjelserne	25
4.4.1.1. 1999-forbruger købsdirektivets artikel 3.....	25
4.4.1.2. Købelovens § 78.....	29
4.4.1.3. Købelovens § 79.....	33
4.4.2. Sammenfatning	34
5. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv (EU) 2019/771	34
5.1. Formålet med direktivet	34
5.2. Anvendelsesområde.....	36

5.3. Harmoniseringsniveau.....	38
5.4. Mangelsbegrebet	40
5.4.1. Artikel 6 – Subjektive krav til overensstemmelse	41
5.4.2. Artikel 7 – Objektive krav til overensstemmelse	42
5.4.3. Artikel 8 – Forkert installation af varerne	45
5.4.4. Sammenfatning	45
5.5. Mangelsbeføjelser	45
5.5.1. Beføjelser i tilfælde af mangler	46
5.5.1.1. At få varen bragt i overensstemmelse – afhjælpning eller omlevering.....	46
5.5.1.2. Forbrugerens ret til afslag i prisen eller ophævelse af aftalen	49
5.5.5. Sammenfatning	52
6. Væsentlige forskelle imellem gældende ret og 2019-forbrugerkøbsdirektivet.....	53
6.1. Fra minimumsdirektiv til fuldt ud harmoniseret	53
6.2. Indførelsen af ”det digitale element”	54
6.3. Opdelingen af subjektive og objektive krav til overensstemmelse	54
6.4. Hierarkiet imellem mangelsbeføjelserne.....	55
7. Konklusion.....	56
8. Litteraturliste.....	58
Ordoptælling	60

Abstract

In Denmark, a big part of the consumer protection legislation is regulated by directives from the European Union (EU). This is also the case concerning conformities and the remedies for the consumers in case of lack of conformities. In May 2019 the European Parliament and the Council issued the new directive “*Directive (EU) 2019/771 of the European Parliament and the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the sale of goods, amending Regulation (EU) 2017/2394 and Directive 2009/22/EC, and replacing Directive 1999/44/EF*” (2019-consumer protection directive). The rules regulating the area today in Denmark is, the Danish Sale of Goods Act in combination with “*Directive 1999/44/EF of the European Parliament and the Council*” (1999-consumer protection directive), which is the predecessor to the 2019-consumer protection directive.

The purpose of this master thesis is to examine how the 2019-consumer protection directive will change the applicable law when it is implemented, concerning conformities and the remedies in lack of conformities. The foundation of the thesis will be an analysis of the applicable law today. This will be done by analyzing the regulation in the 1999-consumer protection directive and the Danish Sale of Goods Act in combination with relevant legal practice.

The most relevant changes will be in the areas concerning the “level of harmonization”, “the scope of the directive”, “the division between the subjective and objective requirements for conformity” and “the hierarchy between the remedies for lack of conformities”.

Concerning the level of harmonization, the 2019-consumer protection directive is different from the 1999-consumer protection directive, because the first directive only tented to implement a minimum of regulations and leave a lot of the responsibility to the Member States. The 2019-consumer protection directive is supposed to be a fully harmonized, which means that the Member States may not maintain or introduce national regulations that are diverging from the ones in the directive. This means that Denmark might not be able to sustain the current section 75 a and 76 in the Danish Sale of Goods act, in words, but the content will in most areas be similar. By fully harmonizing the rules, the consumers should be secured a higher level of protection, when shopping in another Member State.

By adding a digital element to the scope of the directive, the directive will be updated to the current technological world. The preamble gives the impression that it is very important for the EU to make regulations concerning these digital elements, because there is a growing market for those, and by

regulating the area, the level of consumer protection will be strengthened and the internal market will be secured.

The division between the subjective and objective requirements for conformity, is a division between requirements for conformity with the contract between the consumer and the seller (subjective) and circumstances outside the contract (objective). It is possible for the consumer and the seller to make other agreements than those regulated in the objective requirements for conformity.

Concerning the hierarchy between the remedies for lack of conformities, the current state of law was specified in the case C-65/09 from the EU Court (Weber). The Weber-case made it clear that the consumer has the right to get the good in conformity, even though that would give the seller proportionally costs. That state of law will be changed by implementing the 2019-consumerprotection directive. Then the consumer will not be able to demand conformity if both replacing and restoring has a lack of proportionality. This will weaken the level of consumer protection, if the consumer wants the good to be in conformity. At the other hand it will be easier for the consumer to get the price reduced or the contract rescinded, if that is what he wants.

This concludes to the fact that the consumer in several areas keeps the high level of protection, and the regulation becomes more detailed. There will be added a new level of digital elements to the regulations.

1. Indledning

Når forbrugere indgår aftaler med erhvervsdrivende om køb af varer, sker det fra tid til anden at disse varer ikke lever op til den aftale der er indgået. I disse tilfælde kan der være tale om en mangel som man som forbruger ønsker at få udbedret, disse tilfælde er reguleret i LBK nr. 140 af 17/02/2014 Bekendtgørelse af lov om køb (købeloven) i kapitlet omkring forbrugerløb i afsnittene om henholdsvis mangler og mangelsbeføjelser.

De danske bestemmelser i købeloven om mangler og mangelsbeføjelser i forbrugerløb, er resultatet af mange års praksis på området, samt implementeringen af Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbrugerløb og garantier hermed (1999-forbrugerløbsdirektivet).¹ Som følge af at 1999-forbrugerløbsdirektivet udløber ved udgangen af 2021², samt den globale teknologiske udvikling og et stigende behov for nye og tidssvarende regler for forbrugerløb på det indre marked, har Europa-Parlamentet og Rådet vedtaget direktiv (EU) 2019/771 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om salg af varer, om ændring af forordning (EU) 2017/2394 og direktiv 2009/22/EF og om ophævelse af direktiv 1999/44/EF (2019-forbrugerløbsdirektivet). Dette direktiv skal være implementeret i national lovgivning senest d. 1. januar 2022.

Udover at indeholde en opdatering samt specificering af de gamle regler, indeholder 2019-forbrugerløbsdirektivet også en helt ny digital dimension som ikke findes i 1999-forbrugerløbsdirektivet, da dette ikke på samme måde var aktuelt ved indførelsen af det gamle direktiv. Denne nye digitale dimension tager både højde for det indre digitale marked hvor e-handel spiller en afgørende og stadig større rolle, men også for digitale varer og digitale tjenester med digitalt indhold eller digitale elementer.

Modsat bestemmelserne i 1999-forbrugerløbsdirektivet, skal bestemmelserne i 2019-forbrugerløbsdirektivet harmoniseres fuldt ud, hvorfor medlemsstaterne ikke på samme måde som tidligere har mulighed give forbrugerne en bredere beskyttelse end hvad direktivet foreskriver.

Dermed er 2019-forbrugerløbsdirektivet både en opdatering og en udvidelse af de gamle regler, og det kan dermed være interessant at undersøge hvilke ændringer og konsekvenser dette vil medføre når direktivet skal implementeres i dansk ret.

---

¹ Betænkning ; 1978 nr. 845 om forbrugerløb (bet. nr. 845/1978), s. 13.

² 2019-forbrugerløbsdirektivet artikel 23

1.1. Problemformulering

Ud fra ovenstående indledende afsnit, vil nærværende speciale forsøge at besvare følgende problemformulering:

Hvordan vil forbrugernes retsstillingen i forhold til mangler og mangelsbeføjelser i forbruger køb ændre sig, som følge af implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/771?

2. Afgrænsning

Når 2019-forbruger købsdirektivet skal implementeres i dansk ret senest 1. januar 2022, ændres retstilstanden for forbruger køberetten på flere områder. Af hensyn til dette speciales omfang, vil der i specialet kun blive fokuseret på emnerne mangler og mangelsbeføjelser i forbruger køb. De yderligere bestemmelser i direktivet behandles ikke dybdegående i dette speciale. Der vil dog i det omfang der findes nødvendigt for helheden og den endelige besvarelse af problemformuleringen, blive inddraget aspekter fra andre områder inden for direktivet. Hermed kan henvises til, at både 1999-forbruger købsdriektivet og 2019-forbruger købsdirektivet, udover reglerne om mangler og mangelsbeføjelser, vedrører regler om handelsmæssige garantier. Da dette speciale og problemformuleringen som specialet forsøger at besvare, udelukkende handler om forbrugerens retsstilling i forhold til mangler og mangelsbeføjelser, tages der i specialet ikke stilling til reglerne vedrørende handelsmæssige garantier.

Købeloven indeholder både regler vedrørende handelskøb og forbruger køb. Dette speciale tager udelukkende stilling til reglerne vedrørende forbruger køb, og afgrænser sig i den forbindelse fra at beskæftige sig med andre end disse. Dette skyldes at specialet tager udgangspunkt forbrugernes retsstilling i forbindelse med 2019-forbruger købsdirektivet som udelukkende beskæftiger sig med forbruger køb.

2019-forbruger købsdirektivet er udstedt i sammen med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/770 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold og digitale tjenester (direktiv (EU) 2019/770). Dette direktiv vedrører på samme måde som 2019-forbruger købsdirektivet bestemmelser omkring levering af digitalt indhold og digitale tjenester, hvor direktiv (EU) 2019/770, modsat 2019-forbruger købsdirektivet, kun omhandler levering af digitalt indhold og digitale tjenester, som ikke en er en del af aftalen om køb af en løsøregenstand. Der afgrænses fra at behandle dette direktiv mere end højst nødvendigt i specialet, selvom det ikke vides

om, de to direktiver på nogen måder vil blive behandlet sammen, ved implementeringen af disse direktiver i dansk ret.

I købelovens kapitel vedrørende mangler, findes ud over mangelsdefinitionen i §§ 75 a og 76, også bestemmelser i § 77 om ”købt som forefindes” og køb på offentlig auktion, § 77 a, tidspunktet for risikoens overgang samt 77 b om køberens forudgående kendskab til manglen. §§ 77, 77 a og 77 b, medtages ikke i nærværende speciale.

I købelovens kapitel vedrørende mangelsbeføjelser, findes § 80 som omhandler erstatning for tab som følge af en mangel. Denne bestemmelse er en del af gældende ret og spiller i den forbindelse en rolle i forbrugerens retsstilling i tilfælde af mangler, men da den ikke er væsentlig i forhold til analysen af 2019-forbrugerkøbsdirektivet og dermed problemformuleringen i dette speciale, findes det ikke relevant at berører denne bestemmelse yderligere.

Dermed afgrænses indholdet af dette speciale til udelukkende at tage stilling til, hvilke bestemmelser der gælder og er relevante i forbindelse med mangler og mangelsbeføjelser i forbrugerkøb.

3. Metode

3.1. Valg af metode

For at bestemme retstilstanden for mangler og mangelsbeføjelser efter implementeringen 2019-forbrugerkøbsdirektivet anvendes retsdogmatisk metode.

Retsdogmatisk metode er den retsvidenskabelige disciplin der anvendes til at analysere og beskrive gældende ret.³ Gældende ret findes gennem anvendelsen af den retsdogmatiske metode, ved på systematisk, metodisk og transparent vis at analysere forskellige retskilder, såsom lovgivning og retspraksis.⁴ Den retsdogmatiske metode beskæftiger sig ikke med at løse konkrete juridiske problemstillinger, men derimod at beskrive retstilstanden inden for et bestemt område.⁵ I nærværende speciale anvendes den retsdogmatiske metode til, at finde frem til retstilstanden, og dermed hvad der må forventes at blive gældende ret i efter implementeringen af 2019-forbrugerkøbsdirektivet i Danmark.

Den retsdogmatiske metode anvendes i specialet til at analysere og beskrive de regler som på nuværende tidspunkt gælder for mangler og mangelsbeføjelser med udgangspunkt i de retskilder der

---

³ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 204.

⁴ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 207.

⁵ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 204.

findes på området. Efterfølgende foretages en tilsvarende analyse af reglerne i 2019-forbrugerkøbsdirektivet, dog med udgangspunkt i selve direktivteksten samt præamblerne til direktivet.⁶

3.2. Retskilder

Som en del af arbejdet med at besvare specialets problemformulering, anvendes en række forskellige retskilder. Disse retskilder kan hver især tillægges forskellig retskildemæssig værdi, ud fra arbejdet med den retsdogmatiske metodes systematik.⁷ Som følge af, at Danmark er en del af den EU, spiller EU-retskilderne en stor rolle blandt de danske retskilder. Traditionelt set, findes der i Danmark fire retskildegrupper, disse er loven, retspraksis, sædvanen og forholdets natur.⁸ I dette speciale inddrages hovedsageligt lovgivning og retspraksis. I det følgende beskrives hvordan retskilderne vil blive anvendt i specialet, samt i hvilket omfang de anvendes og hvor stor en betydning de har for retstilstanden.

3.2.1. Lovgivning

3.2.1.1. National lovgivning

Danmarks Riges Grundlov, lov nr. 169 af 05/06/1953 (Grundloven), er Danmarks forfatningsgrundlag. Alt lovgivning som udstedes i Danmark, skal være i overensstemmelse med Grundloven.⁹ Danske love vedtages på baggrund af en række forarbejder og motiver, og i nogle tilfælde også på baggrund af bestemmelser fastsat i EU. I købelovens bestemmelser om mangler og mangelsbeføjelser er vedtaget på baggrund af et direktiv udstedt af EU.

Ved fortolkning af danske love, som ikke implementerer EU-direktiver, foretages der som udgangspunkt en ordlydsfortolkning. Dette vil sige at loven fortolkes ud fra ordlyden af det der står i lovteksten.¹⁰ Hvis dette ikke er tilstrækkeligt, kan forarbejderne til loven inddrages, hvorved der foretages en formålsfortolkning. Lovens forarbejder er i den forbindelse ikke direkte bindende som gældende ret. De er dog yderst vigtige som fortolkningsgrundlag til loven. Forarbejderne bidrager i forbindelse med fortolkning af loven, til at give et retvisende billede af hvad lovgiver har ment i arbejdet med vedtagelsen af den endelige lov.¹¹

---

⁶ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 205.

⁷ Andersen, Mads Bryde, Ret og Metode, 1. udgave, 2002, Gjellerup, s. 135.

⁸ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 315.

⁹ Tvarnø, Christina D. & Nielsen, Ruth, Retskilder og retsteorier, 5. reviderede udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2017, s. 57.

¹⁰ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 293.

¹¹ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 259.

3.2.1.2. EU-traktater og -direktiver

Traktater

Danmark har med hjemmel i grundlovens § 20 overgivet lovgivningskompetence til EU. Dette betyder at EU har ret til at udstede lovgivning som skal gælde i dansk ret.¹² Traktaten om Den Europæiske Unions Område (TEUF) anses for at være en del af primærretten inden for EU. Hvilket betyder, at det er en del af EU's forfatningsgrundlag.¹³ Traktaterne og primærretten generelt skaber hjemmel for udstedelse af andre retsakter, herunder sekundærret og direktiver, hvilket vil sige at traktaterne har forrang frem for andre retskilder.¹⁴

Direktiver

Formålet med dette speciale er som tidligere nævnt at fastlægge retstilstanden i Danmark, efter implementeringen af 2019-forbrugerkøbsdirektivet, hvilket senest skal være sket d. 1. januar 2022. Det er i den forbindelse relevant at se på hvilken retskildemæssig værdi et direktiv udstedt af EU har for retstilstanden i Danmark, herunder hvordan den danske lovgivning skal fortolkes efter implementeringen af direktivet. Et direktiv er en retsakt som er rettet imod medlemsstaterne, men som skal implementeres i den nationale lovgivning, for at kunne få retsvirkning.¹⁵ Den konkrete betydning af et direktiv beskrives i TEUF artikel 288, stk. 3, som værende bindende for medlemsstaterne, men hvor EU lader selve gennemførelsen være op til medlemsstaterne selv. Dette betyder at det endnu ikke er bestemt hvordan 2019-forbrugerkøbsdirektivet vil blive implementeret i dansk ret. Det er da også formålet med dette speciale at forsøge at fastlægge retsstillingen efter implementeringen, uanset i hvilken form lovgiver vælger at udføre implementeringen.

Præambler

Direktiver og traktater indledes med en række betragtninger, som afspejler de indledende tanker der har været i forbindelse med at udarbejde direktivet eller traktaten. Disse kaldes præambler og kan, i et vist omfang, sammenlignes med de forarbejder som anvendes i dansk ret. Det er dog omdiskuteret, hvor storvægt præamblerne kan tillægges, men der skal ikke være tvivl om at disse kan anvendes i fortolkningsarbejdet. Præamblerne indeholder en lang række oplysninger og overvejelser, og bidrager væsentligt som fortolkningsgrundlag når der arbejdes med direktiver.¹⁶ I arbejdet med både 1999-

---

¹² Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, Carsten, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 276.

¹³ Tvarnø, Christina D. & Nielsen, Ruth, Retskilder og retsteorier, 5. reviderede udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2017, s. 98.

¹⁴ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 280.

¹⁵ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 278.

¹⁶ Tvarnø, Christina D. & Nielsen, Ruth, Retskilder og retsteorier, 5. reviderede udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2017, s. 100 – ”domstolen henviser til præambler i sag C-431/92”.

forbrugerkøbsdirektivet og 2019-forbrugerkøbsdirektivet, inddrages præamblerne for at få en bedre forståelse af hvad formålet med bestemmelserne har været, og dermed hvordan retsstillingen på et givent område ser ud. Da 2019-forbrugerkøbsdirektivet endnu ikke er implementeret, findes der endnu ikke eksempler på hvordan bestemmelserne er anvendt i praksis, og præamblerne hertil, er derfor særdeles vigtige, i arbejdet med at forstå hvad man fra EU's side har ment med de enkelte bestemmelser.

Når danske love som implementerer direktiver, som eksempelvis gør sig gældende i forhold til bestemmelserne om mangler og mangelsbeføjelser i købeloven, skal der foretages en direktivkonformfortolkning.¹⁷ Dette vil sige, at lovbestemmelser som er udstedt på baggrund af et direktiv, skal fortolkes således at er i overensstemmelse med det pågældende direktiv.¹⁸

3.2.2. Retspraksis

For at kunne besvare problemformuleringen i specialet, og derved forsøge at klarlægge retstilstanden for mangler og mangelsbeføjelser efter implementeringen af 2019-forbrugerkøbsdirektivet anvendes ud over nationale og EU-retlige lovregler, også retspraksis. Retspraksis anses for have stor betydning for gældende ret, og anvendelsen af retspraksis er derfor vigtig for at kunne give et retvisende billede heraf.¹⁹ I analysen af retspraksis medtages både dansk retspraksis samt EU-retspraksis.

3.2.2.1. National retspraksis

Der findes kun begrænsede mængder af domstolsafgørelser i forbindelse med mangler og mangelsbeføjelser. Dette skyldes hovedsageligt at de fleste sager bliver fremsat for Forbrugerklagenævnet, og efterfølgende ikke kommer længere op i domstolssystemet, hvorfor størstedelen af den nationale retspraksis som behandles i nærværende speciale, er nævnspraksis. I enkelte tilfælde har dette dog været tilfældet, og hvor det er relevant for besvarelsen af specialets problemformulering inddrages disse også i analysen. Fælles for domstolsafgørelser og nævnsafgørelser er, at de kan anvendes af borgerne til at forudse, hvilken retsstilling de har eller vil have i en given situation. Dermed kan disse afgørelser sammen med lovgivningen anvendes til at klarlægge retstilstanden inden for det bearbejdede område.²⁰

På samme måde som købeloven anvendes til at regulere hvor ikke andet er aftalt imellem parterne, så anvendes domstolen også, hvor der er tvivl om hvordan en retstvist skal løses. Dermed er

---

¹⁷ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 293.

¹⁸ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 278.

¹⁹ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 330.

²⁰ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 315-316.

domstolen, og for den sags skyld også forbrugerklagenævnet, med til at skabe den ret som efterfølgende skal gælde i en tilsvarende situation.²¹ I forhold til de danske domstole, findes et hierarki, hvorefter en dom afsagt ved en højere domstol skal tillægges højere værdi end domme afsagt ved en lavere domstol. Dermed kan domme afsagt ved højesteret tillægges højere værdi end domme afsagt i en lavere instans, det samme gør sig gældende nedefter. I den forbindelse skal det bemærkes at Forbrugerklagenævnet, jo ikke er en domstol, og dermed ikke kan tillægges samme værdi som afgørelser fra domstolen. Dermed ikke sagt at afgørelser fra forbrugerklagenævnet ikke kan tillægges nogen værdi overhovedet, de viser er godt billede af hvordan bestemmelserne en given sag skal fortolkes, og dermed muligheden for at se hvordan lignende sager mellem en forbruger og en erhvervsdrivende skal løses. Så længe der inden for et område, ikke er ført sager for domstolen og kun forbrugerklagenævnet, må disse siges at kunne tillægges betydning som retskilde, dog med det forbehold at det til en hver tid kan ændres, hvis en højere instans siger noget andet.²²

3.2.2.2. EU-retspraksis, afgørelser fra EU-Domstolen

EU-Domstolens vigtigste opgave er at sikre at bestemmelserne i EU-retten fortolkes ens i hele EU, hvorfor domme afsagt af EU-Domstolen skal accepteres i medlemsstaterne som domme med præjudikatsværdi, jf. TEU, artikel 19. Dette betyder at Danmark som følge af medlemskabet i EU skal indrette sig efter EU-Domstolens afgørelser. EU-domstolen løser ikke direkte retstvister imellem borgere, og kan på den måde ikke sidestilles med de nationale domstole. EU-Domstolen har i stedet blandt andet kompetence til at løse præjudicielle spørgsmål om hvordan enten traktaterne eller andre retsakter skal fortolkes og dermed anvendes i national ret, jf. TEUF artikel 267.²³ Et eksempel herpå er, at der i nærværende speciale foretages en analyse af sag C-65/09 (Weber), hvor EU-domstolen i en præjudiciel afgørelse tager stilling til hvordan en bestemmelse i 1999-forbrugerkøbsdirektivet skal fortolkes. Resultatet af denne afgørelse har efterfølgende fået betydning for hvordan fremtidige tvister skal løses i medlemsstaterne, herunder Danmark.

---

²¹ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, Carsten, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 316.

²² Tvarnø, Christina D. & Nielsen, Ruth, Retskilder og retsteorier, 5. reviderede udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2017, s. 147.

²³ Tvarnø, Christina D. & Nielsen, Ruth, Retskilder og retsteorier, 5. reviderede udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2017, s. 149-150.

3.2.4. Retslitteratur

I arbejdet med besvarelsen af problemstillingen, inddrages i beskedent omfang, udover de direkte retskilder også relevant litteratur i form af fagbøger og faglitterære artikler. I den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på at der i den forbindelse ikke er tale om retskilder.²⁴

4. Gældende ret anno 2020

For at bestemme gældende ret, vil der i det følgende blive foretaget en analyse af reglerne om mangelsbegrebet og mangelsbeføjelserne i forbrugerløb. I analysen inddrages den nugældende købelov og forarbejderne til denne. Derudover inddrages baggrunden for bestemmelserne med udgangspunkt i 1999-forbrugerløbsdirektivet samt relevant retspraksis.

4.1. Mangelsbegrebet og mangelsbeføjelserne i forbrugerløb

Bestemmelserne vedrørende forbrugerløb er indført i købeloven, for at regulere de tilfælde hvor en forbruger køber en vare hos en erhvervsdrivende. En forbruger defineres som en person der hovedsageligt handler uden for sit erhverv, mens en erhvervsdrivende defineres som en person der hovedsageligt handler som et led i sit erhverv, jf. købelovens § 4 a. Reglerne om forbrugerløb i købeloven har som hovedformål at beskytte forbrugerne, over for de erhvervsdrivende. Det står blandt andet skrevet i den første udgave af købeloven indeholdende et selvstændigt kapitel om forbrugerløb, 1979-købeloven²⁵, at man har ønsket at beskytte forbrugerne imod de erhvervsdrivendes standardkontrakter.²⁶

Den første danske købelov blev vedtaget tilbage i 1906 og omhandlede ligesom i dag, alle køb, med undtagelse af fast ejendom, som ikke var reguleret yderligere ved aftale imellem køber og sælger. 1906-købeloven²⁷ skelnede kun i begrænset omfang imellem handelskøb og forbrugerløb.²⁸ Det var som tidligere nævnt først i 1979 at købeloven fik indført et selvstændigt kapitel om forbrugerløb, jf. 1979-købeloven. Historisk set er det altså forholdsvist nyt for købeloven at indeholde bestemmelser for forbrugerløb.

Bestemmelserne om mangler og mangelsbeføjelser, er en del af kapitlet om forbrugerløb og hensigten med disse er, at beskytte forbrugeren i tilfælde hvor sælgeren ikke lever op til købsaftalen. Reglerne i købelovens §§ 75 a og 76, indeholder en definition af selve mangelsbegrebet, og dermed

---

²⁴ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag, s. 372-374.

²⁵ Lov 1979-04-04 nr. 147 om ændring af købeloven (1979-købeloven).

²⁶ Bet. nr. 845/1978, s. 9.

²⁷ L 1906-04-06 nr 102 Lov om køb (1906-købeloven).

²⁸ Bet. nr. 845/1978, s. 7.

en beskrivelse af hvornår en salgsgenstand er kontraktmæssig og hvornår den ikke er. §§ 78 og 79 indeholder regler om, hvilke beføjelser køberen kan gøre gældende, i tilfælde hvor salgsgenstanden ikke er kontraktmæssig, og dermed lider af en mangel. Man anvender derved bestemmelserne til først at fastslå om der er tale om en mangel og efterfølgende til at bestemme hvilke beføjelser køberen har, i tilfælde af en konstateret mangel.

For at kunne besvare problemformuleringen og dermed kunne give et billede af, hvilke ændringer der vil ske på området for mangler og mangelsbeføjelser, efter implementeringen af 2019-forbrugerkøbsdirektivet, vil der i de følgende afsnit blive foretaget en analyse af, gældende ret i Danmark anno 2020. Først analyseres baggrunden for 1999-forbrugerkøbsdirektivet og efterfølgende analyseres mangelsbegrebet og mangelsbeføjelserne.

4.2. Baggrunden for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF

Med hjemmel i Amsterdamtraktaten artikel 153, stk. 1 og 3, samt artikel 95 (i dag TEUF artikel 114 og 169) har Europa-Parlamentet og Rådet udstedt 1999-forbrugerkøbsdirektivet. Traktatens artikel 153, stk. 1 og 3 hjemler bestemmelser som skal sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og artikel 95 hjemler bestemmelser som skal sikre det indre marked. Dermed er direktivets traktatbestemte formål en kombination af at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse på det indre marked, samtidig med at det indre marked beskyttes og opretholdes.

Fra EU's side blev der allerede i tilbage i 1975 fremlagt et foreløbigt program for en fælles politik vedrørende forbrugerbeskyttelse og -oplysning i EU.²⁹ Så selvom 1999-forbrugerkøbsdirektivet først blev vedtaget i 1999, er der dermed tale om en proces som går længere tilbage. Direktivets artikel 1, stk. 1, angiver formålet med direktivet som værende *"... en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om visse aspekter ved køb af forbrugsvarer og om garantier i forbindelse hermed for at sikre, at der fastsættes et ensartet minimumsniveau for forbrugerbeskyttelse inden for rammerne af det indre marked"*. Der lægges her vægt på at man har ønsket at skabe en ensartet lovgivning på området, ved at lave et ensartet minimumsniveau af regler. Dette ønske om et minimumsniveau af forbrugerbeskyttelse, ses også tydeligt i præamblerne til direktivet. Det fremgår af præamblerne at man fra EU's side ønsker, at forbrugerne skal kunne handle frit på tværs af landegrænserne i det indre marked, med et minimum af ensartede regler om forbrugerkøb. Derudover er forbrugernes mulighed for at handle i andre medlemsstater, afgørende

---

²⁹ Rådets Resolution af 14. april 1975 om Det europæiske økonomiske fællesskabs første program for en politik vedrørende forbrugerbeskyttelse og -oplysning.

for selve gennemførslen af det indre marked. Direktivet nævner i den forbindelse også mulighederne for grænseoverskridende handel gennem fjernsalg, hvilket på tidspunktet for direktivets vedtagelse stadig var forholdsvist nyt. Det fremgår endvidere at der kan forekomme en konkurrencefordrejning når medlemsstaternes lovgivning på området er forskellige, hvilket *kan* resultere i, at mangel på ensartede regler i sidste ende, kan være skadeligt for det indre marked.³⁰ Det kan ud fra direktivets artikel 1, stk. 1, og præamblerne dermed udledes at, de vigtigste formål med direktivet har været at skabe en række minimumsbestemmelser for forbruger køb, som skal sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse samtidig med, at man vil beskytte gennemførslen af det indre marked. Dette formål som kan udledes af præamblerne samt direktivteksten, stemmer således overens med den grundlæggende hjemmel som direktivet har igennem traktaten.

At det fra EU's side har været et ønske at lave et direktiv med et minimum af regler, tyder på at det ikke har været hensigten at harmonisere reglerne mere end højst nødvendigt. Dette ses blandt andet i artikel 8, stk. 2, hvor det er angivet at det står medlemsstaterne frit for at vedtage eller opretholde strengere regler, for at sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau. Dette giver et indtryk af, at EU på tidspunktet for indførelsen af direktivet ikke har set et behov for at reglerne i medlemsstaterne nødvendigvis skulle være ens, og ej heller give den nøjagtig samme beskyttelse, da medlemsstaterne i flere tilfælde har haft muligheden for at øge beskyttelsen af forbrugerne. I stedet har formålet fra EU's side været at lave et grundlag af bestemmelser, som sikrer at forbrugerne ikke risikerer en ringere beskyttelse i end hvad der er fastsat i direktivet.

4.3. Det gældende danske mangelsbegreb

I de følgende afsnit analyseres gældende ret ud fra de to bestemmelser i købeloven, med udgangspunkt i lovteksten, direktivteksten samt retspraksis.

4.3.1. Overordnet om mangelsbegrebet

Det danske mangelsbegreb som er fastsat i købelovens §§ 75 a og 76 blev ændret da 1999-forbrugerkøbsdirektivet blev implementeret i købeloven ved lov 2002-04-22 nr 13. Denne ændring af købeloven betød, at det originale mangelsbegreb som udelukkende fandtes i § 76, blev udvidet med § 75 a. § 75 a implementerer bestemmelserne i 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 2 om varens overensstemmelse med aftalen. Det nugældende mangelsbegreb er derved et overordnet begreb som både indeholder bestemmelserne i §§ 75 a og 76. § 75 a indeholder en positiv mangelsdefinition som bestemmer at sælgeren har pligt til at levere varer til forbrugeren, der er i

---

³⁰ Præambelen til 1999-forbrugerkøbsdirektivet pkt. 2-4

overensstemmelse med købsaftalen. Modsat indeholder den oprindelige mangelsdefinition i købelovens § 76, en negativ definition af hvornår en vare lider af en mangel. Bestemmelsen i § 75 a svarer i høj grad til hvad der fastsættes i 1999-forbrugerkøbsdirektivet, men for klarheden og forståelsens skyld oplystes kort direktivets bestemmelser i det følgende. Herefter analyseres gældende ret under afsnittene ”købelovens § 75 a” og ”købelovens § 76”.

4.3.1.1. 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 2

Som nævnt indeholder 1999-forbrugerkøbsdirektivet en positiv definition af hvornår en vare er i overensstemmelse med købsaftalen. Bestemmelsen gøres gældende i tilfælde hvor parterne ikke har aftalt andet. Ifølge artikel 2, stk. 1, er det sælgerens pligt at levere varer til forbrugeren, der er i overensstemmelse med købsaftalen. Efterfølgende i stk. 2, oplystes en række formodninger for hvornår en vare er i overensstemmelse med aftalen. At bestemmelsen er indført som en formodning, betyder at den skal dække over de hyppigst forekommende tilfælde, hvor en vare må siges at være i overensstemmelse med aftalen. Formålet med bestemmelsen har ikke været at indskrænke parternes aftalefrihed, men derimod at opstille en række formodninger for hvornår en vare er i overensstemmelse, hvis ikke andet er aftalt imellem parterne. Endvidere er de forskellige dele af bestemmelsen kumulative, hvorved alle fire litraer skal være opfyldt for at der kan være overensstemmelse.³¹

Efter artikel 2 stk. 2, er der formodning for overensstemmelse med aftalen, hvis varerne:

”a) er i overensstemmelse med sælgers beskrivelse af dem og har den beskaffenhed, der svarer til en vareprøve eller model, som sælger har forelagt forbrugeren

b) er egnet til et særligt formål, som forbrugeren ønsker at de skal kunne anvendes til, når han har gjort sælger bekendt hermed på tidspunktet for aftalens indgåelse, og sælger har accepteret dette

c) er egnet til de formål, som varer af samme type sædvanligvis anvendes til

d) har den beskaffenhed og brugbarhed, der er sædvanlig for varer af samme type, og som forbrugeren med rimelighed kan forvente under hensyntagen til deres art og i givet fald de oplysninger om deres konkrete egenskaber, der er angivet offentligt om dem af sælgeren, producenten eller dennes repræsentant, navnlig i reklamer eller gennem mærkning.”

---

³¹ Præambelen til 1999-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 8

De fire formodninger siger hver især noget om hvilke krav der stilles til varen, for at den kan være i overensstemmelse med aftalen. Først skal varen stemme overens med de oplysninger og en eventuel vareprøve som sælgeren har forelagt forbrugeren, jf. artikel 2, stk. 2, litra a. Altså stilles der krav til sælgeren i forhold til de oplysninger omkring varen, som han har givet forbrugeren forud for aftalens indgåelse. Dernæst skal varen kunne anvendes til det formål som forbrugeren ønsker, såfremt sælgeren er bekendt med og har accepteret dette, jf. artikel 2, stk. 2, litra b. Der tages her, ligesom i litra a kun stilling forhold imellem sælgeren og køberen. I artikel 2, stk. 2, litra c bevæger bestemmelsen sig ud over det konkrete forhold imellem køber og sælger, og bestemmer i stedet at varen skal være egnet til formål som lignende varer anvendes til. Dermed er sælgeren også ansvarlig for forhold som han ikke har haft konkret indflydelse på. Den sidste af de fire formodninger, artikel 2, stk. 2, litra d, er mere bred end de øvrige, og kan ses som en opsamlingsbestemmelse. Den bestemmer blandt andet, at varen skal have en ”... *beskaffenhed og brugbarhed, der er sædvanlig for varer af samme type...*”. Herudover tager bestemmelsen hensyn til hvad forbrugeren kan forvente, i forhold til varens art, samt oplysninger som er givet offentligt, enten af sælgeren selv eller af andre. Denne del af bestemmelsen omhandler ligesom litra c), mere generelle oplysninger som ikke er givet direkte imellem sælgeren og forbrugeren. Dermed er sælgeren ikke kun bundet af de oplysninger som denne selv har givet til en konkret forbruger, men også forbrugers forventning til varen, oplysninger som er givet generelt omkring varen samt oplysninger som er givet af andre end sælgeren selv.

Direktivets artikel 2, stk. 3 og 4, omhandler tilfælde hvor sælger ikke kan stilles til ansvar for de i stk. 2 nævnte situationer. Stk. 3 tager stilling til tilfælde hvor forbrugeren selv er ansvarlig for, at der ikke er manglende overensstemmelse. Dette er tilfældet i situationer hvor forbrugeren på tidspunktet for aftalens indgåelse havde kendskab til eller burde have kendt til den manglende overensstemmelse. Eller hvor forbrugeren selv har været skyld i den manglende overensstemmelse, grundet materialer denne selv har leveret. Efter stk. 4 er sælger ikke bundet af de oplysninger han ellers ville have været bundet af efter stk. 2 litra d). Sælgeren vil efter bestemmelsen ikke være bundet af disse oplysninger, hvis han enten godtgør at han ikke havde eller kunne have haft kendskab til dem, hvis han godtgør, at de var rettet ved købsaftalens indgåelse, eller hvis han godtgør at disse oplysninger, ikke kan antages at have haft betydning for forbrugers købsbeslutning. Stk. 5, vedrører forkert installation af varen. Der er ifølge denne bestemmelse tale om manglende overensstemmelse, hvis installation har været en del af aftalen og det er sælgeren selv eller en som har handlet på dennes vegne der har foretaget den forkerte installation. Derudover er der også tale om manglende overensstemmelse, hvis den forkerte installation skyldes fejl i installationsvejledningen.

4.3.1.2. Købelovens § 75 a

Som nævnt opstiller købelovens § 75 a, ligesom 1999-forbrugerkøbsdirektivet en positiv definition af hvilke kriterier der skal være opfyldt for, at en vare er i overensstemmelse med købsaftalen. Der findes i bestemmelsen et generelt princip om, at der skal være overensstemmelse imellem salgsgenstanden og købsaftalen. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt i høj grad til hvad der fastsættes i 1999-forbrugerkøbsdirektivet. Det anføres i forarbejderne til ændringsloven som i 2002 implementerede bestemmelserne fra direktivet, at formålet med at indføre § 75 a, med det positivt formulerede mangelsbegreb, var at supplere det oprindelige mangelsbegreb i § 76. Dette skyldes blandt andet at man fra lovgivers side ikke ønskede at lave en realitetsændring, men blot øge informationsværdien i det danske mangelsbegreb, samt at tilpasse bestemmelsen med den positive formulering, da dette ville være hensigtsmæssigt i forhold til mangelsbegrebet i de øvrige nordiske lande samt FN-konventionen om internationale handelskøb m.v. (CISG).³²

Bestemmelsens stk. 1, kan opdeles i to dele, hvor bestemmelsens 1. led angiver at salgsgenstanden skal stemme overens med aftalen, og dette helt specielt i forhold til art, mængde, kvalitet og andre egenskaber. Dermed skal der foretages en konkret vurdering af hvorvidt der foreligger en mangel, med udgangspunkt i parternes aftale.³³ At den konkrete vurdering foretages med udgangspunkt i hvad der er aftalt, betyder at en vares realiteten kan være fejlfri, men alligevel være behæftet med en mangel, hvis varen ikke svarer til den konkrete købsaftale. Bestemmelsens 2. led omhandler sælgers oplysningspligt, og bestemmer at køberen i forbindelse med købet skal have en række oplysninger for at der kan være overensstemmelse med aftalen. Bestemmelsen angiver en række standardoplysninger som omhandler montering, anvendelse, opbevaring og vedligeholdelse af salgsgenstanden. Fælles for denne type oplysninger er dog, at de vedrører forhold som gør sig gældende efter levering af varerne. Denne oplysning kan ikke umiddelbart udledes af bestemmelserne i 1999-forbrugerkøbsdirektivet, hvilket betyder at køber i forhold til denne typer oplysninger opnår en bedre beskyttelse end hvad der er fastsat i direktivet. Sælgers oplysningspligt afhænger dog af den konkrete situation og den konkrete vare. Et eksempel på en sag hvor der var tale om en fejlfri vare, men hvor der alligevel blev konstateret en mangel, er sag. nr. 2003-4021/7-19, fra forbrugerklagenævnet. I sagen havde en forbruger købt et digitalkamera, som blev beskadiget fordi forbrugeren havde udskiftet kameraets oprindelige hukommelseskort med et større. Dette resulterede i at kameraet blev beskadiget som følge af at forbrugeren havde anvendt et forkert kort og derudover

---

³² Forslag til lov om ændring af lov om køb, afsnit 5.2.3.

³³ Forslag til lov om ændring af lov om køb, afsnittet om *Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, til nr. 5 (75 a)*.

havde isat genopladelige batterier, hvor ingen af delene kunne anvendes til det pågældende kamera. Den erhvervsdrivende afviste at der var tale om en mangel, da det var oplyst i en engelsksproget brugsanvisning, at et forkert kort og genopladelige batterier ville skade kameraet. Nævnet kom dog frem til at der var tale om en mangel efter købelovens § 75 a, stk. 1, da forbrugeren ikke havde fået tilstrækkelige oplysninger. Dermed var der tale om en vare som var fejlfri ved levering, men alligevel måtte betegnes som mangelfuld, ud fra den konkrete sag. Nævnet lægger i afgørelsen vægt på, at de pågældende oplysninger ikke fandtes i den danske udgave af brugsanvisningen samt at der ikke forelå en aftale imellem parterne om at oplysningerne skulle modtages på engelsk. Nævnet lægger endvidere vægt på at ”... *en forbruger med rette kan stille krav om, at oplysningerne gives på en for forbrugeren let tilgængelig måde, herunder på et sprog som forbrugeren kan forstå*”. Dermed er det ikke blot et krav at forbrugeren får oplysningerne, det forventes også at forbrugeren *forstår* dem. Bestemmelsen er deklatorisk, hvilket vil sige at køber og sælger frit kan aftale andet, end det der står i bestemmelsen. Som i eksemplet i sag nr. 2003-4021/7-19 om kameraet, hvor nævnet finder at der ikke havde forelagt en mangel efter bestemmelsen, hvis parterne på forhånd havde aftalt at oplysningerne skulle være på engelsk. Oplysningspligten i bestemmelsen er ikke begrænset til, at de pågældende oplysninger skal have indflydelse på den konkrete købsbeslutning, hvilket eksempelvis er tydeligt i og med at en forbruger nok sjældent læser en vares brugsanvisning i forbindelse med en købsbeslutning, da forbrugeren ofte først får kendskab til denne efter køkets afslutning. Brugsanvisninger og andre standardoplysninger findes og forventes navnlig i forbindelse med køb af masseproducerede varer, som i eksemplet med brugsanvisningen og kameraet. Det er i den forbindelse stadig sælgers ansvar at give de fornødne oplysninger som forbrugeren har brug for, eksempelvis hvis forbrugeren oplyser at han ønsker at anvende en vare til et særligt formål. Derudover er det også sælgers ansvar at komme med mere specificerede oplysninger hvis der er tale om mere specielle varer.³⁴ I 1999-forbrugerkøbsdirektivet findes en bestemmelse angående forkert installation af varen, jf. artikel 2, stk. 5. Denne bestemmelse er ikke direkte overført til lovtæksten i de danske bestemmelser, men det kan ses i betænkningen til loven, at indholdet af bestemmelsen svarer til den beskyttelse som forbrugeren opnår i forbindelse med kravet om installationsvejledning i købelovens § 75 a, stk. 1.³⁵

Derefter oplister bestemmelses stk. 2, en række standardkriterier som en salgsgenstand skal leve op til, hvis ikke andet er aftalt imellem parterne. På samme måde som i præamblerne til direktivet, lægges

---

³⁴ Bet. nr. 1403/2001, s. 173-177.

³⁵ Bet. nr. 1403/2001, s. 33-34.

der i betænkningen til loven vægt på, at kriterierne skal dække de tilfælde hvor køber og sælger ikke har taget stilling til de enkelt forhold. betænkningen lægger på baggrund af betænkningen til loven vægt på, at mangelsvurderingen i sådanne tilfælde må foretages ud fra en række mere abstrakte kriterier. Dette er opstillingen i bestemmelsen et udtryk for. Det angives ligeledes i betænkningen at denne mangelsvurdering, ikke som sådan ændre på det mangelsbegreb som findes i det originale og meget generelle mangelsbegreb i købelovens § 76, stk. 1, nr. 4. Der er i stedet tale om en ikke udtømmende mangelsvurdering som indeholder visse centrale principper, som man fra lovgivers side mener bør indgå i mangelsvurderingen. Viser det sig at en vare ikke er i overensstemmelse med et eller flere af kravene i bestemmelsen, vil der være tale om en mangel.³⁶

Bestemmelsens nr. 1 svarer indholdsmæssigt stort set til 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 2, stk. 2, litra d), da den omhandler forbrugerens forventninger til varen. Varen skal, i forhold til holdbarhed, øvrige egenskaber samt emballering leve op til hvad forbrugeren har rimelig grund til at forvente. Det er i den forbindelse en objektiv vurdering af, hvad forbrugeren ud fra det konkrete køb kan forvente. I forhold til varens holdbarhed, foretages vurderingen ud fra, hvor længe varen forventes at kunne anvendes, uden foretagelse af reparation. Dette kommer eksempelvis til udtryk i forbrugerklagenævnets sag nr. 2008-4051/7-1249, angående en defekt klaptелефон. I denne sag oplevede en forbruger at hans klaptелефон ikke virkede efter 22 måneders almindelig brug. Forbrugeren gjorde i sagen gældende at telefonen led af en mangel, da den ikke kunne åbnes mere end 20-40%. Dette afviste den erhvervsdrivende under henvisning til, at der var tale om en selvforskyldt fugtskade. Nævnet lægger til grund at den pågældende fugtskade ikke var årsagen til, at telefonen var defekt. Derimod var der tale et flexkabel i telefonen der var defekt, hvilket var en kendt fejl på den pågældende telefon. Nævnet lægger ud fra bemærkningerne til loven endvidere til grund for afgørelsen, at der skal være tale om en konkret vurdering i forhold til forbrugerens rimelige forventninger, samt om manglen er opstået tidligere, end hvad forbrugeren med rette kunne forvente. Derudover lægger nævnet vægt på at forbrugerens forventninger kan være forskellige alt efter hvilken vare der er tale om. I dette tilfælde vurderer nævnet, at det ikke er forventeligt at en sådan klaptелефон går i stykker efter almindelig brug i 22 måneder, hvorfor der er tale om en mangel jf. købelovens § 76, stk. 1, nr. 4 sammenholdt med § 75 a, stk. 2, nr. 1. Det ses altså tydeligt både ud fra betænkningen til loven samt praksis at vurderingen i forhold til varens holdbarhed er en konkret vurdering af, hvor

---

³⁶ Bet. nr. 1403/2001, s. 178.

længe forbrugeren med rimelighed kan forvente, at en konkret vare virker. Hvor forbrugeren i denne sag med rimelighed godt kunne forvente mere end 22 måneders brug.

Varen skal efter bestemmelsens nr. 2, kunne anvendes til samme formål som varer af samme type normalt kan anvendes til. Denne bestemmelse svarer i korte træk til direktivets artikel 2, stk. 2, litra c). Udover at varen skal kunne anvendes til samme formål som tilsvarende varer kan anvendes til, skal varen, efter bestemmelsens nr. 3 også kunne anvendes til forbrugers særlige formål, såfremt sælgeren har bestyrket forbrugers forventning om at varen kan dette. Denne bestemmelse svarer indholdsmæssigt til artikel 2, stk. 2, litra b) i direktivet. Bestemmelsens nr. 4, angiver at varen skal have de samme egenskaber som en vareprøve eller en model, som sælgeren har stillet til rådighed for køber. Hvilket svarer til bestemmelsen i artikel 2, stk. 2, litra a).³⁷ Af ovenstående ses at den beskyttelse som forbrugeren opnår igennem 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 2, på mange måder svarer til den beskyttelse som forbrugere opnår ved købelovens § 75 a.

Købelovens § 75 a, er som nævnt en beskrivelse af hvornår en salgsgenstand er i overensstemmelse med aftalen. Den fastsætter *at* en salgsgenstand skal være i overensstemmelse med købsaftalen, *hvad* dette indebærer, samt *hvilke kriterier* salgsgenstanden skal vurderes ud fra, i tilfælde hvor der ikke er fastsat andet i aftalen. Som tidligere nævnt er denne bestemmelse indført som en positiv angivelse af hvornår der er tale om overensstemmelse med købsaftalen. Da det forudgående mangelsbegreb i dansk ret bygger på en negativ vurdering af, hvornår en salgsgenstand lider af en mangel, ses det af købelovens § 76, stk. 1, nr. 4, som også kaldes den generelle mangelsdefinition, at bestemmelsen formulerer, at der foreligger en mangel ved salgsgenstanden, hvis kravene i § 75 a ikke er opfyldt. Dermed vil man i praksis sammenholde de to bestemmelser i tilfælde hvor der konstateres en mangel efter § 75 a, som det eksempelvis ses i afgørelsen med den defekte klaptелефon.

4.3.1.3. Købelovens § 76

Købelovens § 76, svarer med enkelte rettelser til den mangelsdefinition der blev indført med hele kapitlet omkring forbrugerkøb i 1979.³⁸ Bestemmelserne i § 76 er oprindeligt skabt af retspraksis, gældende på området for mangler generelt og ikke kun i forbrugerkøb.³⁹ Bestemmelsens stk. 1, nr. 1-3, og stk. 2 og 3 er beskyttelsespræceptive jf. købelovens § 1, stk. 2.

---

³⁷ Betænkning nr. 1403/2001, s. 179-181.

³⁸ 1979-købelovens § 76

³⁹ Kristoffersen, Sonny, Forbrugerretten II Den civilretlige forbrugerbeskyttelse, 5. udgave, 2016, Karnov Group, side 212.

Bestemmelsens stk. 1 oplister en række situationer for hvornår der foreligger en mangel ved salgsgenstanden. Salgsgenstanden lider af en mangel, hvis ikke den svarer til den betegnelse hvor under den er solgt eller hvis sælgeren i øvrigt har givet urigtige eller vildledende oplysninger ved køkets afslutning. Det anførte gør sig dog ikke gældende, i tilfælde hvor det ikke kan antages at have haft betydning for køberens bedømmelse af genstanden, jf. købelovens § 76, stk. 1, nr. 1. Denne bestemmelse vedrører oplysninger som er givet fra sælger til køber, inden køkets afslutning, og dermed kun mellem disse to, oplysninger fra andre vil falde uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Bestemmelsens stk. 1, nr. 2, inddrager, modsat, nr. 1, en bredere kreds af personer. Bestemmelsen vedrører urigtige og vildledende oplysninger svarende til de oplysninger som er nævnt i nr. 1, som enten kommer fra sælgeren selv eller tidligere salgsled, på varens indpakning, i annoncer, eller i andre meddelelser, som er tilgængelige for køberen eller almenheden generelt. Her er altså tale om oplysninger svarende til dem som er nævnt i nr. 1, men hvor nr. 1 kun omhandler oplysninger som er givet fra sælger til køber, er der her tale om oplysninger, som er givet fra en bred personkreds, til en anden bred og udefineret personkreds.

Bestemmelsens stk. 1, nr. 3, angiver at der er tale om en mangel i tilfælde hvor sælgeren har forsømt at give forbrugeren oplysninger om forhold, som har haft betydning for køberens bedømmelse af genstanden, hvor sælgeren kendte eller burde kende til disse oplysninger. Der er her tale om situationer hvor sælger tilsidesætter sin loyale oplysningspligt.⁴⁰ Et eksempel på en sag hvor der foreligger en mangel, som følge af at sælger har forsømt at give sådanne oplysninger er forbrugerklagenævnets sag nr. 2002-62/7-99, hvor en forbruger havde købt et par støvler og sælgeren i den forbindelse havde forsømt at give forbrugeren oplysninger om at disse støvler ikke var vandtætte. Der var i sagen tale om en forbruger som havde købt og imprægneret et par læderstøvler, forbrugeren oplevede imidlertid at der trængte vand ind i støvlerne første gang disse blev brugt. Det fremgår af en vurdering fra en sagkyndig at støvlerne var bygget på en sådan måde, at det ikke var muligt at undgå vandindtrængen, og at den måde at bygge sko på, anvendtes af hensyn til mode samt at metoden tidligere blev anvendt til at fremstille billige børnesko. Der lægges endvidere i afgørelsen vægt på at man ikke generelt ved læderfodtøj kan forvente at det er vandtæt, men man må alligevel forvente en vis modstandsdygtighed. I den forbindelse lægges der endvidere vægt på at støvlerne *fremtræder* som ”robuste udendørsstøvler”, hvilket giver forbrugeren en berettiget forventning om at

---

⁴⁰ Forslag til lov om ændring af lov om køb, afsnit 5.2.1

støvlerne er vandtætte, medmindre forbrugeren er blevet informeret om andet ved køkets indgåelse. Nævnet kommer frem til at det ikke er godtgjort, at forbrugeren er blevet vejledt omkring dette ved køkets indgåelse, hvorfor nævnet kommer frem til at der foreligger en mangel, jf. købelovens § 76, stk. 1, nr. 3 og 4. Forbrugeren var berettiget til at hæve købet. I denne afgørelse ses, at når forbrugeren ud fra støvlernes udseende får en berettiget forventning om, at støvlerne er vandtætte, så er det sælgerens pligt at oplyse forbrugeren om hvis de ikke er. Det er i den forbindelse forventeligt at den erhvervsdrivende vidste eller burde vide, at støvlerne ikke var vandtætte, da det skyldtes måden støvlen var bygget på, som var almindelig og kendt.

Et andet eksempel på brug af bestemmelserne, findes i en afgørelse fra Højesteret i dommen U 2012.3512 H. Afgørelsen omhandlede en bils "model år", hvor der efter bestemmelserne i købeloven ikke forelå en mangel efter § 76, stk. 1, nr. 3, men hvor det fandtes at der i stedet forelå en mangel efter § 76, stk. 1, nr. 2. Sagen drejer sig om en forbruger som købte en bil af mærket Honda, hvor det i salgsannoncen til bilen blev angivet at denne var "model år 2000". Køberen havde dermed en forventning om at bilen var produceret i år 2000 og ikke i 1998, som var tilfældet i den pågældende sag. Der var i imidlertid sket en ændring af bilmodellen i 1999, hvor den pågældende model blandt andet havde fået en forbedret motorevne samt et generelt "facelift". Sælgeren som solgte bilen, havde i salgsannoncen på "Bilbasen" anført at bilen var "model år 2000", fordi bilen første gang var indregistreret d. 21. januar 2000. Da sælgeren ikke var autoriseret Honda-forhandler, havde han ikke adgang til oplysninger om, at den pågældende bil var produceret i 1998. Det er dog godtgjort ud fra *"bekendtgørelse nr. 10011 af 4. juli 1978 om skiltning og annoncering med priser for motorkøretøjer m.v. § 2, stk. 1, sidste led"* at bilforhandlere kun er forpligtiget til at give oplysninger om, i hvilket år bilen første gang er indregistreret.

I Landsrettens afgørelse, hvilken Højesteret tiltræder, gøres det gældende, at da sælger på tidspunktet for aftalens indgåelse, ikke kendte til de ændringer der var foretaget på den omtalte bilmodel, i den pågældende periode. Ydermere gøres det gældende at forbrugeren ikke i forbindelse med købsaftalens indgåelse havde bedt om oplysninger om bilens motorkraft. Af denne grund kommer både Landsretten og Højesteret frem til, at sælgeren ikke har tilsidesat sin oplysningspligt, hvorfor der ikke efter købelovens § 76, stk. 1, nr. 3, kan være tale om en mangel. Højesteret lægger dog vægt på at sælger efter bestemmelsen *skulle* have oplyst om bilens produktionsår, selvom han efter den nævnte bekendtgørelse kun er forpligtiget til at oplyse første indregistrerings år. Dette skyldes at produktionsåret ligger mere end ét år forud for indregistreringsdatoen. Dog er sælgeren efter de

konkrete omstændigheder ikke forpligtiget til dette da den ikke kendte eller kunne forventes at kende til den pågældende oplysning.

Ved Højesteret gør forbrugeren endvidere gældende, at bilen er annonceret som ”model år 2000”, hvor denne betegnelse må give forbrugeren en forventning om at bilen er produceret tidligst i efteråret i 1999, hvilket ikke er tilfældet med den pågældende bil. Forbrugeren udvider i den forbindelse sin påstand til at omfattet det faktum at angivelsen af ”model år 2000” udgør en mangel efter købelovens § 76, stk. 1, nr. 2, da bilen ikke svarer til den betegnelse hvorunder den er solgt. Sælgeren lægger til grund at den pågældende oplysning ikke har haft nogen betydning for forbrugersens bedømmelse af bilen. Samt at oplysningen var rettet forud for køkets indgåelse, da det ikke var anført i parternes konkrete aftale. Højesteret kommer som nævnt frem til at, der ikke kan være tale om en mangel efter § 76, stk. 1, nr. 3. Højesteret finder dog at der foreligger en mangel efter købelovens § 76, stk. 1, nr. 2, idet oplysningen om, at bilen skulle være af ”model år 2000” var urigtig eller vildledende, da dette måtte have givet forbrugeren en forventning om at bilen var produceret tidligst i efteråret 1999 eller i år 2000. Herudover lægger højesteret vægt på at den pågældende oplysning ikke var rettet senest ved aftalens indgåelse. Forbrugeren kan herefter gøre et krav på et passende afslag i prisen på 10.000 kr. gældende jf. købelovens § 78, stk. 1, nr. 3.

Dermed lægges der i praksis i forbindelse med vurderingen af om sælgeren efter § 76, stk. 1, nr. 3, har forsømt at give forbrugeren oplysninger som har betydning for denne, vægt på en konkret vurdering af de specifikke forhold. At Højesteret kommer frem til, at sælgeren ikke har forsømt at give oplysninger på baggrund af, at sælgeren ikke kendte til, eller havde mulighed for at kende til den pågældende oplysning, giver et billede af, at der er en reel grænse for hvad, en sælger kan forventes at vide, og at man som forbruger ikke kan stille en sælger ansvarlig for alle former for oplysninger. Endvidere viser det endelige resultat at en sælger godt kan stilles til ansvar for at have givet vildledende og urigtige oplysninger, selvom denne ikke vidste at den pågældende oplysning var vildledende eller urigtig.

Bestemmelsens nr. 4, kaldes også for det ”almindelige mangelsbegreb”, da det angiver at en vare er mangelfuld i tilfælde hvor den *”... i øvrigt er af anden eller ringere beskaffenhed eller brugbarhed, end hvad den ifølge aftalen og de foreliggende omstændigheder skulle være, herunder hvis kravene i § 75 a ikke er opfyldt.”*

Efter bestemmelsens stk. 2, kan forbrugeren ikke gøre gældende at der er tale om en urigtig eller vildledende oplysning, hvis denne oplysning er rettet senest ved tidspunktet for aftaleindgåelsen. Bestemmelsens stk. 3, tager forbehold der de situationer hvor forbrugeren selv har fremskaffet materialer. Forbrugeren kan påberåbe sig en mange i så tilfælde, medmindre sælgeren ikke har overholdt sin vejledningspligt.

4.3.2. Sammenfatning

Som resultat af at man ikke med indførslen af 1999-forbrugerkøbsdirektivet ønskede at lave en realitetsændring, men blot at indsætte § 75 a som et supplement til det originale mangelsbegreb i § 76, kan det udledes at der er overensstemmelse direktivet og købeloven. Der ses i § 75 a, en oplysningspligt for sælger, som gør sælgeren ansvarlig for oplysninger som først er relevante for forbrugeren efter køkets indgåelse. Her henvises til oplysningerne om montering, anvendelse, opbevaring og vedligeholdelse. Dette giver et billede af at forbrugerne efter dansk ret i den forbindelse opnår en bredere beskyttelse, end hvad der er fastsat i direktivet.

Af praksis kan endvidere udledes at der ved brug af bestemmelserne, er tale om en konkret vurdering af den konkrete situation. Samt at hvorvidt en vare er mangelfuld afhænger ikke af om den er fejlfri eller ej men om den lever op til den aftale som indgået imellem køber og sælger.

Generelt for bestemmelserne i både direktivet og købeloven er, at udgangspunktet for mangelbegrebet at en vare skal være i overensstemmelse med den aftale som er indgået imellem sælgeren og forbrugeren.

4.4. De gældende danske mangelsbeføjelser

4.4.1. Overordnet om mangelsbeføjelserne

Hvis en vare viser sig at være mangelfuld efter bestemmelserne i købelovens § 75 a og 76, har forbrugeren en række forskellige rettigheder. Forbrugeren har med udgangspunkt i bestemmelserne, under nærmere omstændigheder ret til én af følgende mangelsbeføjelser, afhjælpning, omlevering, passende afslag eller ophævelse af købet, jf. købelovens § 78. Bestemmelserne er opdelt hierarkisk med udgangspunkt i primære og sekundære beføjelser. Forbrugers konkrete retsstilling vil blive uddybet og analyseret i det følgende.

4.4.1.1. 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 3

I 1999-forbrugerkøbsdirektivet findes mangelsbeføjelserne i artikel 3, under overskriften "forbrugers rettigheder". Der henvises her til, hvilke rettigheder forbrugeren har i forbindelse med

manglende overensstemmelse som følge af bestemmelsen i artikel 2. Artikel 3, stk. 1 bestemmer at sælgeren, skal være ansvarlig i tilfælde af *manglende overensstemmelse* med købsaftalen over for forbrugeren. Det er en forudsætning for anvendelse af mangelsbeføjelserne, at manglen var til stede ved levering af varen, jf. artikel 3, stk. 1.

Ifølge artikel 3, stk. 2 har køberen ret til at få varen bragt i overensstemmelse ved hjælp af gratis *afhjælpning* eller *omlevering* eller til et *passende afslag* i købesummen eller til helt at få *ophævet* købet. Her skelnes altså imellem at køberen har ret til at få varen bragt i overensstemmelse med hvad der er aftalt i købsaftalen (naturalopfyldelse) eller til at få en del af købesummen tilbage og beholde den mangelfulde vare eller at ophæve købet og få hele købesummen tilbage mod at levere den mangelfulde vare tilbage.

Efter artikel 3, stk. 3, har forbrugeren ”i første omgang” ret til at kræve, at sælgeren enten afhjælper den pågældende mangel, eller omleverer varen, uden vederlag fra forbrugeren. Dog medmindre dette ”ikke er muligt” eller er ”uforholdsmæssigt”. Disse to beføjelser, afhjælpning og omlevering kaldes de primære beføjelser. Afhjælpning eller omlevering er efter bestemmelsen uforholdsmæssigt når ”den pågældende beføjelse vil påføre sælgeren omkostninger, der i forhold til omkostningerne ved den alternative beføjelse er urimelige under hensyn til

- den værdi, varen ville have, hvis den var i overensstemmelse med aftalen
- betydningen af den manglende overensstemmelse, og
- den alternative beføjelse vil kunne gennemføres uden væsentlig ulempe for forbrugeren”.

I praksis har denne bestemmelse givet anledning til tvivl, da direktivet ikke giver en sikker afklaring af om denne uforholdsmæssighedsvurdering skal foretages som en *relativ* vurdering, altså kun imellem afhjælpning eller omlevering, eller en *absolut* vurdering, hvor det vurderes om den valgte beføjelse er uforholdsmæssig i forhold til de øvrige tre beføjelser. Denne tvivl skyldes, at den tekst som er angivet i direktivet, ikke udelukker hverken den ene eller den anden mulighed. I artikel 3, stk. 3, formuleres således at den pågældende beføjelse vil medføre uforholdsmæssige omkostninger i forhold til ”... **den alternative beføjelse**...”, ud fra denne formulering, kunne man få indtrykket af at uforholdsmæssighedsvurderingen skal foretages i forhold til *den* alternative af de primære beføjelser. Dette udfordres imidlertid af teksten i præamblerne, hvor præambel 11 angiver at ”... *en beføjelse anses for uforholdsmæssig, hvis den vil påføre sælgeren omkostninger, der i forhold til omkostningerne ved en alternativ beføjelse er urimelige; omkostninger er urimelige, hvis de er væsentlige højere end omkostningerne ved en anden beføjelse*”. Af dette kan udledes at der ikke

henvises til *den* alternative beføjelse men i stedet, *en* alternativ beføjelse, hvilket peger i retning af at der er tale om *absolut* uforholdsmæssighedsvurdering, da vurderingen i så fald skal foretages i forhold til alle øvrige beføjelser.

Bestemmelsens stk. 4, angiver, at når der i bestemmelsen står, at forbrugeren har ret til gratis eller uden vederlag at få varen bragt i overensstemmelse, betyder det at forbrugeren ikke selv skal dække nogle af de omkostninger der er forbundet med at få varen bragt i overensstemmelse. Denne problemstilling samt problemstillingen angående uforholdsmæssighedsvurderingen blev af den tyske Bundesgerichtshof, fremstillet som en præjudiciel afgørelse ført EU-Domstolen som endte ud med dommen af 16.6.2011 i sag C-65/09 (Weber). Dommen kommer kort fortalt frem til at uforholdsmæssighedsvurderingen skal være relativ, hvilket sikrer forbrugeren en ret til en kontraktmæssig vare. Dog med den tilføjelse at forbrugeren ikke er sikker på at kunne få udført beføjelsen vederlagsfrit.⁴¹

De to andre beføjelser, afslag i købesummen og ophævelse af købet kaldes også for de sekundære beføjelser. Disse kommer som følge af artikel 3, stk. 5, først i spil efter vurderingen af hvorvidt de to andre beføjelser kan anvendes. Efter bestemmelsen kan forbrugeren kræve afslag i prisen eller ophævelse af købet, hvis en af følgende kriterier er opfyldt:

- *”hvis han hverken er berettiget til at kræve afhjælpning eller omlevering, eller*
- *hvis sælgeren ikke har afhjulpet inden for rimelig tid, eller*
- *hvis sælgeren ikke har afhjulpet uden væsentlig ulempe for forbrugeren.”*

Ved brug af hævebeføjelsen skal den manglende overensstemmelse også være væsentlig, jf. artikel 3, stk. 6. Dette betyder modsat, at der ikke er noget krav om væsentlighed i forhold til de øvrige beføjelser.

Analyse af EU-Domstolens dom af 16.6.2011, C-65/09 – Weber

Dommen er delt i to principielle spørgsmål hvor det ene handler om hvorvidt der er tale om en relativ eller en absolut uforholdsmæssighedsvurdering og om sælgeren i den forbindelse skal omlevere selvom dette vil påføre ham uforholdsmæssige omkostninger. Hvorved forbrugeren har et krav på at få en kontraktmæssig vare. Det andet spørgsmål handler om hvorvidt det er forbrugeren, der skal betale eventuelle omkostninger forbundet med udtagning og montering, i tilfælde hvor forbrugeren

---

⁴¹ Problemstillingen er behandlet som en forening af sagerne C-65/09 og C-87/09.

har krav på en kontraktmæssig vare. Sagen omhandler en tysk forbruger, som hos en erhvervsdrivende købte nogle fliser til sit hjem. Forbrugeren får lagt ca. to tredjedele af fliserne og opdager i den forbindelse at der på fliserne er nogle skyggelinjer. Disse skyggelinjer udgjorde en mangel ved fliserne. Manglen kunne ikke fjernes, og den eneste mulighed der var for at udbedre manglen, var at fjerne og udskifte fliserne. Sagen endte ved EU-Domstolen med et præjudicielt spørgsmål om hvorvidt bestemmelserne i 1999-forbrugerkøbsdirektivet artikel 3, stk. 3, første og andet punktum, skal ”... fortolkes således, at de er til hinder for en national lovbestemmelse, hvorefter sælgeren – i tilfælde af, at den leverede forbrugsvarer ikke er i overensstemmelse med købsaftalen – også kan nægte at afhjælpe på den måde, som forbrugeren har krævet, hvis denne afhjælpning pådrager ham omkostninger, der er urimelige (absolut uforholdsmæssige), sammenlignet med den værdi, forbrugsvareren ville have haft, hvis den havde været i overensstemmelse med købsaftalen, og med betydningen af misligholdelsen?” Andet præjudicielle spørgsmål angår, såfremt det første besvares bekræftende, om sælgeren skal bære omkostningerne ved udtagning af den mangelfulde forbrugsvarer, i tilfældet med fliserne, omkostningerne ved at fjerne de allerede lagte fliser. Domstolen kommer frem til at artikel 3, stk. 2 og 3 i 1999-forbrugerkøbsdirektivet skal fortolkes således at det er sælgerens ansvar at stå for udtagning og montering i forbindelse med den omleverede varer, eller bære de omkostninger som er forbundet med dette. Hvor denne pligt for sælgeren ikke er afhængig af at sælgeren selv var monteret den oprindelige varer. Derudover kommer domstolen efterfølgende frem til at artikel 3, stk. 3, i 1999-forbrugerkøbsdirektivet skal fortolkes således at det ikke skal være muligt for sælgeren at nægte at omlevere en varer som ikke er i overensstemmelse med købsaftalen. Dette gælder også selv om at udtagning og montering vil påføre sælgeren uforholdsmæssigemæssige omkostninger i forhold til varens værdi hvis denne var i overensstemmelse samt betydningen af den manglende overensstemmelse. Dette begrænses dog ved, at sælgeren kun skal betale et forholdsmæssigt beløb i erstatning til forbrugeren hvis denne selv står for udtagning og montering. Dette betyder at der endegyldigt er tale om en relativ uforholdsmæssighedsvurdering imellem de primære mangelsebeføjelser, og at forbrugeren har ret til en kontraktmæssig varer. Domstolens slår i dommens præmis 68 fast, ”... at selv om direktivets artikel 3, stk. 3, første afsnit, principielt er formuleret tilstrækkeligt bredt til ligeledes at kunne omfatte tilfælde af absolut uforholdsmæssighed, definerer den pågældende artikel 3, stk. 3, andet afsnit ordet ”uforholdsmæssigt” udelukkende i forhold til den alternative beføjelse, og begrænser således til tilfælde af relativ uforholdsmæssighed...” Dermed gør domstolen klart at uforholdsmæssighedsvurderingen udelukkende skal foretages imellem afhjælpning og omlevering.

Domstolen lægger endvidere til grund i præmis 70, at teksten i nogle sprogversioner af direktivet er udformet således at de henviser til ”andre beføjelser”. Dette har dog ingen betydning for hvordan Domstolen bestemmer at direktivet skal fortolkes. I præmis 72 lægges til grund at man fra EU-lovgivers side har indsat afhjælpning og omlevering som primære beføjelser, fordi det må være i både køber og sælgers interesse at udføre kontrakten som aftalt, uden at man ophæver købet eller giver passende afslag i første omgang. Derfor må retsstillingen på nuværende tidspunkt siges at være at forbrugeren har ret til en kontraktmæssig vare, hvorfor uforholdsmæssighedsvurderingen kun skal foretages imellem afhjælpning og omlevering.

4.4.1.2. Købelovens § 78

I købeloven findes bestemmelserne omkring mangelsbeføjelser i § 78. Bestemmelsen ser ud som den gør, som følge af implementeringen af 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 3, hvor enkelte områder blev ændret i forhold til de oprindelige mangelsbeføjelser. Bestemmelsen er beskyttelsespræceptiv jf. købelovens § 1, stk. 2. Bestemmelsens stk. 1 oplister de fire mangelsbeføjelser, som også findes i 1999-forbrugerkøbsdirektivet afhjælpning, omlevering, passende afslag og ophævelse af købet. Svarende til hierarkiet i direktivet er mangelsbeføjelserne i købeloven også delt op i primære og sekundære beføjelser, hvor afhjælpning og omlevering er de primære, og passende afslag og ophævelse er de sekundære. I forhold til afhjælpning, omlevering og passende afslag er der ikke et krav om at manglen skal være væsentlig, hvorimod dette er tilfældet ved ophævelse af købet, jf. § 78, stk. 1, nr. 4.⁴²

Bestemmelsens stk. 1 angiver at forbrugeren har ret til at vælge imellem de fire mangelsbeføjelser, hvilket dog modificeres i stk. 2 og 3, hvorfor forbrugeren ikke blot kan vælge *frit* imellem beføjelserne. Efter stk. 2 begrænses forbrugeren mulighed for at vælge imellem de primære beføjelser, afhjælpning og omlevering hvis ”den valgte beføjelse er umulig eller vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger”. Dette vil sige at sælgeren har mulighed for at afvise at udføre den valgte beføjelse, hvis denne ud fra en konkret vurdering er enten umulig for sælgeren at udføre eller om den vil påføre ham uforholdsmæssige omkostninger. Efter bestemmelsen skal denne vurdering foretages ud fra et hensyn til hvilken værdi salgsgenstanden har uden mangler, betydningen af manglen, samt om der kan gennemføres en anden beføjelse uden væsentlig ulempe for sælgeren. Bevisbyrden for, om beføjelsen er uforholdsmæssig eller umulig, ligger hos sælgeren. Dette vil sige

---

⁴² Bet. nr. 1403/2001, s. 193-198.

at sælgeren er forpligtet til at udføre den valgte beføjelse, medmindre han kan bevise at den valgte beføjelse er umulig eller vil påføre ham uforholdsmæssige omkostninger.⁴³

På samme måde som i 1999-forbrugerkøbsdirektivet er der også i denne forbindelse opstået tvivl i praksis i forhold til hvad uforholdsmæssighedsurderingen skal foretages ud fra. I lovteksten er det anført at der skal *"tages hensyn til salgsgenstandens værdi uden mangler, manglens betydning, og om anden beføjelse kan gennemføres uden væsentlig ulempe for køberen."* Dermed kan det ikke læses direkte af bestemmelsen i købelovens § 78, om der er tale om en sammenligning med den anden primære beføjelse eller alle de resterende beføjelser. I forarbejderne til loven er det ikke direkte præciseret, hvordan man skal forstå bestemmelsen, i forarbejdernes afsnit med bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, under bemærkningerne til § 78, anvendes formuleringen *"en anden beføjelse"*, hvormed det ikke tydeligt kan aflæses af denne formulering hvilke beføjelser der henvises til. Det ses dog i de konkrete eksempler som er oplyst i forarbejderne, at man kun henviser til en vurdering i forhold til *den* modsatte af de primære beføjelser, men det er begrænset hvor meget vægt der kan lægges på dette, da der kun er tale om et eksempel. Dette ses eksempelvis i sætningen *"... Som nævnt ovenfor er omleveringsbeføjelsen ikke betinget af, at der foreligger en væsentlig mangel, men er manglen bagatelagtig, må det ofte indebære, at et omleveringskrav anses for uforholdsmæssigt sammenlignet med afhjælpning."*

Forud for Weber-dommen fra EU-domstolen, som fastsatte hvad der fra EU's side menes med bestemmelserne, er der i praksis forud for Weber-dommen, set flere eksempler på hvordan man i Danmark har fortolket bestemmelsen. Ovenstående analyse af Weber dommen, konstaterede hvad der rent faktisk er gældende ret på området. Sag nr. 2003-62/7-70 fra Forbrugerklagenævnet, omhandler en forbruger som reklamerer over et par støvler, som er behæftet med en mangel. Sælgeren afhjælper, imod forbrugerens ønske, manglen, og forbrugeren kræver i den forbindelse at få omleveret støvlerne. Sagen indbringes for Forbrugerklagenævnet, som kommer frem til at sælgeren var berettiget til at afhjælpe manglen, da omlevering ville have påført ham uforholdsmæssige omkostninger. Nævnet lægger i den forbindelse til grund at støvlerne var meget brugte, samt at deres værdi uden mangler derfor måtte anses for at være beskedene. I denne sag, hvor der er tale om en forholdsvis billig vare, med en mangel som var forholdsvis nem at afhjælpe, foretager nævnet uforholdsmæssighedsvurderingen med udgangspunkt omlevering, og de ikke yderligere beføjelser. Samme udgangspunkt gør sig gældende i Forbrugerklagenævnets sag nr. 2002-4051/7-1312, hvor en

---

⁴³ Betænkning nr. 1403/2001, s. 198-204

forbruger ønsker at hæve købet af en mobiltelefon, hvor sælgeren i stedet vælger for anden gang i træk, at reparerer på samme mangel. Nævnet giver forbrugeren medhold i at han kan hæve købet, da sælgeren ikke har givet forbrugeren muligheden for at vælge imellem afhjælpning og omlevering og gør i den forbindelse følgende gældende *"Indklagede, som alene har tilbudt klageren afhjælpning, har ikke godtgjort, at omlevering ville være umulig eller påføre ham uforholdsmæssige omkostninger set i forhold til afhjælpning."* Dermed foretages uforholdsmæssighedsvurderingen også her, i forhold til den anden af de primære mangelsbeføjelser. Det modsatte udgangspunkt ses også i dansk nævnspraksis, eksempelvis i sag. nr. 2003-650/7-151 og sag nr. 01-09-4234. Førstnævnte afgørelse, sag nr. 2003-650/7-151, vedrører en forbrugers køb af en lædersofa og tre læderlænestole. Møblerne viste sig efter et år at være mangelfulde. Forbrugeren reklamerede og krævede omlevering. Da sælgeren nægter at omlevere og i stedet tilbyder at afhjælpe, indbringes sagen for Forbrugerklagenævnet. Nævnet anfører at *"... da anden beføjelse kan gennemføres uden væsentlig ulempe for klageren, finder nævnet efter en samlet vurdering, at klageren ikke har krav på omlevering, da dette må antages at påføre indklagede uforholdsmæssige omkostninger, hvorimod klageren i stedet er berettiget til et passende afslag i prisen..."* Sag nr. 01-09-4234 vedrører en mangel på en bil, hvor tandremmen er sprunget halvanden måned efter købet. Forbrugeren reklamerede over bilen til den erhvervsdrivende, som afviste og i den forbindelse tilbød at lade handlen gå tilbage. Sagen indbringes for Forbrugerklagenævnet som finder at det ikke er muligt for den erhvervsdrivende at *"... imødegå en forbrugers krav om afhjælpning ved at tilbyde omlevering, men udelukkende afvise et krav om afhjælpning, hvis gennemførelsen af afhjælpingen vil påføre den erhvervsdrivende uforholdsmæssige omkostninger (købelovens § 78, stk. 2)..."* Forbrugerklagenævnet gør i den forbindelse gældende at det ikke ville have påført den erhvervsdrivende uforholdsmæssige omkostninger, at afhjælpe den pågældende mangel. Dermed viser disse to sager, at der er mulighed for at foretage uforholdsmæssighedsvurderingen i forhold til de sekundære beføjelser. Dette giver indtrykket af at der er tale om absolut uforholdsmæssighedsvurdering. Weber-dommen som kommer frem til det modsatte udgangspunkt, angiver at der skal foretages en relativ uforholdsmæssighedsvurderingen hvor denne kun skal foretages ud fra de primære beføjelser. Dermed kommer EU-domstolen frem til det modsatte af hvad der har været tilfældet i dansk praksis, og de pågældende afgørelser, kan formodes at have haft et

andet udfald, end hvad der var tilfældet hvis de havde fundet sted efter afsigelsen af Weberdommen.⁴⁴

Bestemmelsens stk. 3 angiver, at i tilfælde hvor sælgeren tilbyder afhjælpning eller omlevering, kan forbrugeren ikke gøre brug af de sekundære beføjelser. Dette vil sige at forbrugeren ikke har ret til at få et passende afslag i købesummen eller til at ophæve købet i hvis køberen tilbyder at afhjælpe eller omlevere. Dermed har forbrugeren efter denne bestemmelse, i første omgang, ikke ret til afslag i købesummen eller ophævelse, hvis sælgeren afværger dette med et tilbud om afhjælpning eller omlevering. Dette vil sige at forbrugeren valget imellem beføjelserne, også ved denne beføjelse indskrænkes. Dette stemmer i forhold til hierarkiet imellem beføjelserne overens med, hvad der fastsat i 1999-forbrugerkøbsdirektivet.⁴⁵

Bestemmelsens stk. 4, fastsætter at krav eller tilbud om afhjælpning eller omlevering fra sælgerens side, skal ske inden for rimelig tid, uden udgift og uden ulempe for forbrugeren, jf. bestemmelserne i § 79. Hvis sælgeren ikke opfylder dette, har forbrugeren muligheden for at; kræve et passende afslag i købesummen, ophæve købet, få omleveret varen eller, *”for så vidt dette kan ske uden uforholdsmæssige omkostninger, lade manglen afhjælpe for sælgerens regning.”* Dermed stilles der et krav til sælgeren om, at hvis han skal enten afhjælpe eller omlevere varen, så skal det foretages inden for et rimeligt tidsrum, uden at det koster forbrugeren noget og uden at det er til ulempe for forbrugeren. Hvis han ikke gør det, kan forbrugeren frit vælge imellem de øvrige beføjelser.

I praksis er kravet om afhjælpning eller omlevering uden udgift for forbrugeren behandlet i Østre Landsretsdommen U 2008.2388 Ø, som omhandler hvorvidt en sælger er forpligtiget til at betale omkostningerne forbundet med at sende en computer fra USA til Danmark for at blive repareret. Dermed præciserer den hvad der kan forstås ud fra udtrykket ”uden udgift ... for køberen”. I dommen havde en forbruger købt en Computer i Danmark, for efterfølgende at tage computeren med til USA. Imens forbrugeren var i USA, opstod der en mangel ved computeren og forbrugeren henvendte sig telefonisk til sælgeren for at reklamere. Sælgeren accepterede at afhjælpe manglen velvidende at computeren befandt sig i USA. Problemet i sagen opstod da forbrugeren sendte computeren til Danmark med ”ekspres” fragt, og efterfølgende forventede at sælgeren skulle betale fragtomkostningerne. I afgørelsen henvises til 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 3, stk. 4, som angiver at ordene ”gratis/uden vederlag” også omfatter forsendelsesomkostninger. Landsretten finder

---

⁴⁴ Se også ”Sørensen, Marie Jull, Forbrugeren ret til en kontraktmæssig vare, Juristen nr. 5 2012, s. 281-289.”

⁴⁵ Bet. nr. 1403/2001, s. 204-205.

på baggrund af lovens forarbejder at sælgeren skal betale forsendelsesomkostningerne, da der i disse ”... ikke er grundlag for at foretage en indskrænkende fortolkning af bestemmelserne, således at sælgeren ikke skal afholde forsendelsesudgifterne i forbindelse med afhjælpning, når forsendelsen sker fra udlandet.” Dog finder landsretten efterfølgende, at sælgeren ikke her pligt til at betale mere end sædvanlige transportudgifter, og dermed ikke udgifter forbundet med ekspreslevering. Af afgørelsen kan udledes, at der med ordene ”uden udgift” skal forstås således at de også dækker almindelige forsendelsesomkostninger. I praksis ses et yderligere eksempel på anvendelsen af § 78, stk. 4, i Forbrugerklagenævnets sag nr. 01-09-7856, vedrørende en opvaskemaskine. I sagen havde en forbruger købt en opvaskemaskine, hvor der efter kort tids brug opstod en mangel ved maskinen. Forbrugeren reklamerede til sælgeren, som efterfølgende sendte en sælger ud for at reparere maskinen. Dette skete to gange. Da det skete tredje gang, tilbød teknikeren at omlevere maskinen, hvilket forbrugeren ikke ønskede, hvorefter han bad sælgeren om at ophæve købet. Nævnet lægger til grund at producentens teknikker har handlet på vegne af sælgeren. Nævnet kommer i afgørelsen frem til at forbrugeren ikke kan hævde købet da han har fået tilbudt omlevering af maskinen, jf. købelovens § 78, stk. 4. Da forløbet kun har varet i ca. en måned bemærker nævnet at tilbuddet er kommet inden for rimelig tid.

I forhold til bestemmelsen i § 78, stk. 4, åbner der sig en mulighed for at sælgeren bevidst kan tøve med at udføre den valgte beføjelse, og dermed ikke udføre inden for rimelig tid. Dette vil resultere i at forbrugeren muligvis vil vælge en anden beføjelse, som sælgeren selv foretrækker at udføre, frem for den først valgte. Dermed både udvider og indskrænker bestemmelsen forbrugers i forvejen modificerede valgfrihed imellem bestemmelserne.

4.4.1.3. Købelovens § 79

I købelovens § 79, stk. 1, fastsættes en bestemmelse for, hvordan det skal afgøres om afhjælpning eller omlevering er sket inden for ”rimelig tid”, efter bestemmelsen i § 78, stk. 4. Denne vurdering skal foretages ”... navnlig under hensyn til genstandens art, manglens beskaffenhed og købers behov for genstanden, herunder om sælgeren for egen regning har stillet en erstatningsgenstand til rådighed.” Der lægges i forarbejderne til loven vægt på at ”fastlæggelsen af fristen for afhjælpning eller omlevering [må] bero på en vurdering af omstændighederne i det enkelte tilfælde.”⁴⁶ Dermed er der tale om en konkret vurdering af om sælgeren har udført mangelsbeføjelsen inden for rimelig tid. Efter § 79, stk. 2, kan forbrugeren under nærmere omstændigheder holde købesummen tilbage.

---

⁴⁶ Forslag til lov om ændring af lov om køb, afsnit om ”bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, til § 79”

4.4.2. Sammenfatning

Af ovenstående analyse af de gældende mangelsbeføjelser kan udledes at hierarkiet imellem disse i praksis har givet anledning til en del tvivl. Dette ses tydeligt i Weber-dommen, som ud fra et dansk perspektiv ændrede på den opfattelse som hidtil var fastsat igennem praksis fra Forbrugerklagenævnet. Weber-dommen kommer frem til, at der i vurderingen af, hvorvidt en sælger kan afværge en forbrugers ønske om enten at få afhjulpnet eller omleveret en mangelfuld vare, i forhold til uforholdsmæssighedsvurderingen kun skal tage udgangspunkt i den anden af de to beføjelser. Ved vurderingen af om den valgte beføjelse vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger, var udgangspunktet i dansk ret, at vurderingen skulle foretages ud fra alle de øvrige beføjelser. Da udgangspunktet er at gældende ret i Danmark skal "rette ind" efter EU-Domstolens afgørelser, må dette betyde at vurderingen i dag skal foretages som en relativ vurdering, som resulterer i at forbrugeren har krav på at få en kontraktmæssig vare, hvilket sælgeren før kunne afværge. Denne retsstilling modificeres dog som nævnt i forbindelse med analysen af Weber-dommen, af at forbrugeren i visse tilfælde selv kan komme til at skulle betale nogle af de omkostninger som er forbundet med at få den kontraktmæssige vare, også selvom det er anført i direktivets artikel 3, stk. 3, at forbrugeren har ret til afhjælpning eller omlevering uden vederlag. Hvor der med "uden vederlag" henvises til de omkostninger som er nødvendige for at bringe varen i overensstemmelse, jf. artikel 3, stk. 4.⁴⁷

5. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv (EU) 2019/771

5.1. Formålet med direktivet

2019-forbrugerkøbsdirektivet er udstedt med hjemmel i TEUF artikel 26, stk. 1 og 2, som sikrer det indre marked, samt TEUF artikel 169, stk. 1 og 169, stk. 2, litra a), som sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau. Dermed er både 1999-forbrugerkøbsdirektivet og 2019-forbrugerkøbsdirektivet udstedt med samme traktatmæssige udgangspunkt.⁴⁸ Direktivets yderligere formål analyseres i det følgende, med udgangspunkt i direktivteksten samt præamblerne.⁴⁹

D. 31. december 2021 ophæves 1999-forbrugerkøbsdirektivet hvor det afløses af 2019-forbrugerkøbsdirektivet, jf. 2019-forbrugerkøbsdirektivets artikel 23. Dermed er det første og mest åbenlyse formål med direktivet at afløse det nugældende direktiv, med nye og opdaterede regler, gældende inden for området for EU-retlig forbrugerbeskyttelse i forbrugerkøberet. Det anføres i

---

⁴⁷ Se også "Sørensen, Marie Jull, Forbrugers ret til en kontraktmæssig vare, Juristen nr. 5 2012, s. 281-289".

⁴⁸ Henvisningerne til Traktaten i direktiverne er ikke identiske, men indholdet henviser til det samme udgangspunkt.

⁴⁹ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 2.

direktivets artikel 1 at formålet med direktivet er ”... at bidrage til et velfungerende indre marked og samtidig sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, ved at fastlægge fælles regler om visse krav til købsaftaler mellem sælgere og forbrugere...” 2019-forbruger købsdirektivet har altså lige som det forudgående direktiv til formål både at beskytte det indre marked samt at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse. I præamblerne til direktivet lægges der i høj grad vægt på, at der er tale om et digitalt indre marked og at det i EU er vigtigt ”... at forbedre det indre markeds funktion og klare de mange udfordringer, som en stadig mere teknologistyrede økonomi skaber...”⁵⁰ Dermed tager det nye direktiv stilling til et digitalt element som ikke fandtes på samme måde i det tidligere, hvor et hensyn til mulighederne for fjernsalg kun blev nævnt kort. Direktivet kommer på et tidspunkt, hvor den teknologistyrede verden udvikler sig med hastige skridt, og der er i den forbindelse også et behov for nye og opdaterede regler som beskytter forbrugerne i situationer som endnu ikke fandtes ved indførslen af det forudgående direktiv.

Det teknologiske element som findes i direktivet og som ikke havde samme prioritering tidligere, dækker i direktivets forstand over to forhold. Det ene er mulighederne ved grænseoverskridende handel igennem e-handel, og dermed de økonomiske fordele som ønskes udnyttet ved implementeringen af direktivet. Det andet forhold er handel med varer med digitale elementer, som ligeledes har stor prioritet i direktivet. Begge forhold er meget væsentlige den dag i dag og fylder meget på det indre marked, modsat dengang 1999-forbruger købsdirektivet blev vedtaget.

I forhold til det digitale indre marked, beskrives e-handel i præamblerne som en hoveddrivkraft i det indre marked hvor det er vigtigt at udnytte det vækstpotentiale som findes derigennem fuldt ud. Det er i den forbindelse vigtigt at alle deltagerne på markedet har muligheden for at udnytte dette potentiale, og samtidig have let adgang til at handle på tværs af grænser, herunder igennem e-handel.⁵¹ Ved igennem direktivet at skabe et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, vil det i den forbindelse være med til at øge mulighederne for at skabe et ”ægte” digitalt indre marked, med øget retssikkerhed samt muligheden for at mindske transaktionsomkostningerne for virksomhederne.⁵²

I forhold til det andet digitale element, varer med digitalt indhold samt digitale tjenester, angives det i præamblerne at der er tale om ”... et voksende marked for varer der integrerer eller er indbyrdes forbundet med digitalt indhold eller digitale tjenester...”, hvorfor det fra EU’s side er nødvendigt at

---

⁵⁰ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 1.

⁵¹ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 4.

⁵² Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 3.

fastsætte regler på området, som sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og som øger retssikkerheden. Det angives endvidere i præamblerne at man ved at øge retssikkerheden vil bidrage til at styrke forbrugernes og sælgernes tillid.⁵³

Altså er det samlede formål med direktivet at fastsætte en række regler, som opretholder og skaber en balance mellem at sikre det indre marked hvor virksomhedernes konkurrenceevne beskyttes samt at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau. Dette svarer som nævnt på mange måder til formålet 1999-forbrugerkøbsdirektivet, der ses blot i det nye direktiv et teknologisk og digitalt element, som ikke fandtes i det tidligere, men som ifølge det nye direktiv er utrolig vigtigt at tage hensyn til, for at kunne sikre opfyldelsen af de primære og traktatbestemte formål.⁵⁴

5.2. Anvendelsesområde

I takt med den teknologiske udvikling inden for markedet for forbruger køb, både i forhold til måden forbrugerne handler på og i forhold til de varer som der handles med, vil det være relevant at se på det konkrete anvendelsesområde for 2019-forbrugerkøbsdirektivet. I præamblerne anføres det, at direktivet ”... bør omfatte regler for salg af varer, herunder varer med digitale elementer udelukkende i forbindelse med det centrale aftaleforhold...”, dette vil sige at direktivet overordnet set omfatter salg af ”varer”, og at en del af disse ”varer” er varer med digitale elementer.⁵⁵ Hvad begrebet ”varer” præcist betyder, er defineret i direktivets artikel 2, nr. 5, som definerer varer således:

”a) enhver løsøregenstand; vand, gas og elektricitet skal betragtes som varer i henhold til dette direktiv, når det udbydes til salg i et afgrænset volumen eller i en begrænset mængde

b) enhver løsøregenstand, der integrerer eller er indbyrdes forbundet med digitalt indhold eller en digital tjeneste på en sådan måde, at fraværet af dette digitale indhold eller denne digitale tjeneste ville forhindre varerne i at opfylde deres funktion (”varer med digitale elementer”)”

Dette vil sige at når der i direktivet henvises til ”varer”, så er der tale om løsøregenstande som i nogle tilfælde indeholder digitale elementer. I direktivets artikel 3, som overordnet set henviser til direktivets anvendelsesområde fastsættes det i stk. 3, at direktivet ikke finder anvendelse på aftaler om levering af digitalt indhold eller digitale tjenester. Det finder dog anvendelse på aftaler om levering af sådanne, når de leveres som en del af det centrale aftaleforhold og hvor det integrerer med eller er indbyrdes forbundet med varerne, uanset om de leveres af sælgeren eller af tredjemand, jf.

---

⁵³ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 5.

⁵⁴ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 2.

⁵⁵ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 10.

artikel 2, nr. 5, litra b. Derudover angiver bestemmelsen, at i tilfælde af tvivl, så vil den digitale tjeneste eller det digitale indhold være omfattet af aftalen.

Ovenstående vil sige at direktivet i nogle tilfælde finder anvendelse på levering af digitalt indhold eller digitale tjenester, og andre tilfælde ikke gør, dette afhænger af om det er forbundet med en vare, og om det er en del af det centrale aftaleforhold. 2019-forbrugerkøbsdirektivet er udstedt sammen med direktiv (EU) 2019/770, som omhandler de aftaler om levering af digitalt indhold eller digitale tjenester, som ikke falder ind under anvendelsesområdet for 2019-forbrugerkøbsdirektivet. Det angives i præamblerne til direktivets pkt. 13 at disse direktiver bør supplere hinanden.

Dermed kan direktivets anvendelsesområde anses for at være mere specificeret end det tidligere direktiv, da direktivet fastsætter bestemmelser for en ny type af varer, som ikke var relevante på samme måde i 1999-forbrugerkøbsdirektivet. I det følgende uddybes nærmere hvad der rent praktisk skal forstås med begrebet ”varer med digitale elementer der er integreret i eller indbyrdes forbundet med digitalt indhold eller digitale tjenester”.

Når direktivet omtaler ”varer med digitale elementer der er integreret i eller indbyrdes forbundet med digitalt indhold eller digitale tjenester”, skal dette forstås som fysiske varer som indeholder et digitalt element. Digitalt indhold som er integreret i eller indbyrdes forbundet med en vare kan eksempelvis være et styresystem eller et program på en smartphone, det omtales i præamblerne til direktivet som ”... enhver form for data, der er produceret og leveret i digital form...”. Som nævnt skal det digitale indhold være en del af det centrale aftaleforhold, for at være omfattet af 2019-forbrugerkøbsdirektivet, hvilket vil sige at det enten kan være installeret på den fysiske vare på tidspunktet for aftaleindgåelsen, eller der være fastsat bestemmelser i parternes konkrete aftale om at det digitale indhold skal installeres efterfølgende. Dermed er der altså tale om digitale programmer eller lignende som installeres én gang, enten før eller, efter aftale, efter aftalens indgåelse. Med digitale tjenester, der er indbyrdes forbundet med varer, menes i direktivet eksempelvis ”... behandling eller lagring af data i digital form eller adgang dertil...”. Et eksempel herpå kunne efter direktivet være ”... løbende levering af trafikdata i et navigationssystem...”. Dermed menes der med digitale tjenester i direktivets forstand, programmer som løbende er aktive.⁵⁶

Dermed finder direktivet anvendelse på aftaler om køb af digitale varer og tjenester, når disse er en del af det centrale aftaleforhold. Dette vil i praksis sige at en mangel i forbindelse med en applikation

---

⁵⁶ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 14

på en smartphone vil være dækket af bestemmelserne i 2019-forbrugerkøbsdirektivet, hvis denne er en del af aftalen om køb af smartphonen. Hvis dette ikke er tilfældet og forbrugeren køber applikationen efter købet af smartphonen vil den samme mangel ved den samme applikation ikke falde ind under anvendelsesområdet for 2019-forbrugerkøbsdirektivet, men i stedet anvendelsesområdet for direktiv (EU) 2019/770. Selvom dette vil resultere i, at et digitalt element eller en digital tjeneste, vil kunne falde ind under to forskellige regelsæt, afhængig af den konkrete situation, giver dette overordnet set god mening. Hvis ikke dette var tilfældet, kunne der eksempelvis opstå en situation hvor en sælger ville blive ansvarlig for et digitalt element som intet har at gøre med den egentlige vare. Ydermere ville det ikke give mening at skulle foretage en kunstig opdeling af den fysiske vare og de digitale elementer.⁵⁷

I direktivteksten anvendes en række tekniske begreber, som det vil være en fordel på forhånd at have kendskab til. Disse er fastsat i direktivets artikel 2 om definitioner.

”... 8) ”kompatibilitet”: varernes evne til at udføre deres funktioner i betragtning af formålet hermed

9) ”funktionalitet”: varernes evne til at udføre deres funktioner i betragtning af formålet hermed

10) ”interoperabilitet”: varernes evne til at fungere med hardware eller software, der adskiller sig fra den, som varer af samme type normalt anvendes med...”

5.3. Harmoniseringsniveau

Indtil nu har reglerne for mangler og mangelsbeføjelser på EU-plan været underlagt minimumsharmonisering. Medlemsstaterne har i den forbindelse haft mulighed for selv at tage stilling til, om de nationale regler skulle være mere vidtgående end de regler som er fastsat i 1999-forbrugerkøbsdirektivet. Det har altså i forhold til flere bestemmelser, været muligt for medlemsstaterne at indføre eller opretholde deres egne regler som medfører en bredere beskyttelse for forbrugerne. Dette har resulteret i at reglerne i de forskellige lande har været forskellige, udover den minimumsbeskyttelse som var sikret igennem 1999-forbrugerkøbsdirektivet.⁵⁸ Dette kommer som tidligere nævnt også til udtryk i den danske lovgivning og retspraksis. I 2019-forbrugerkøbsdirektivet forholder det sig dog således at der er tale om regler som ifølge både præamblerne og selve direktivteksten skal harmoniseres fuldt ud i den nationale lovgivning. Dette vil sige at medlemsstaterne, modsat de tidligere regler ikke har muligheden for at opretholde eller indføre

---

⁵⁷ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 15.

⁵⁸ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 6.

bestemmelser, som fraviger de bestemmelser som er fastsat i 2019-forbrugerkøbsdirektivet. Herunder hverken strengere eller lempeligere bestemmelser, jf. 2019-forbrugerkøbsdirektivets artikel 4. Denne totale harmonisering ses tydeligt i præamblerne hvor det fremhæves igennem flere konkrete eksempler hvor vigtigt det er at reglerne i de forskellige medlemsstater giver forbrugerne en ens beskyttelse.

Det angives først og fremmest i præamblerne til direktivet, at der skal handles hurtigt, for at kunne opnå de fordele der er ved den teknologiske udvikling samt muligheden for vækst ved grænseoverskridende handel, hvorfor det er vigtigt at reglerne bliver fuldt ud harmoniserede. Man mener fra EU's side, at man i den forbindelse skal fjerne så mange af de hindringer for det indre marked som muligt. Dette kan lade sig gøre, hvis både virksomhederne og forbrugerne kan forvente de samme regler uanset hvilket land de handler i.⁵⁹

Det anføres endvidere i præamblerne, at de nuværende forskelle der er i reglerne, kan være direkte til skade for både virksomheder og forbrugere. Dette skyldes at nogle erhvervsdrivende bevidst vil fravælge at udvide til flere medlemsstater, da de erhvervsdrivende skal overholde de forbrugeraftaleretlige regler som findes i forbrugernes egen medlemsstat.^{60 61} Derudover vil denne forskellighed i reglerne i de forskellige medlemsstater resultere i, at forbrugerne vil have mindre tillid til den grænseoverskridende handel. Det angives direkte i præamblerne at usikkerhed blandt forbrugerne i forhold til deres aftalemæssige rettigheder, er en af deres største bekymringer.⁶² Endvidere angives det, at det ikke bare er en hindring for internetforretninger med fragmenterede regler, det kan også vise sig at være en hindring for virksomheder som beskæftiger sig med direkte salg, da de aktivt kan vælge ikke at udvide deres fysiske forretninger på tværs af grænserne.⁶³

Af ovenstående kan udledes at man fra EU's side oplever et behov for fælles regler for alle, da det vil give problemer og uudnyttet potentiale på det indre marked hvis ikke virksomhederne kan regne med de samme rettigheder, uanset i hvilken medlemsstat de fører forretning. Samt hvis forbrugerne ikke ved hvilke regler de kan regne med, er gældende når de handler på det indre marked. Der er i den

---

⁵⁹ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 4.

⁶⁰ Jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovregler for kontraktlige forpligtigelser (Rom 1).

⁶¹ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 7.

⁶² Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 8.

⁶³ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 9.

forbindelse ifølge EU rigtig mange forhold der taler for mere fælles regler på området blandt medlemsstaterne.

Det skal efterfølgende bemærkes at denne totale harmonisering, som ifølge direktivet er yderst vigtig for at kunne sikre de bedste vilkår for både forbrugerbeskyttelsen og det indre marked, alligevel ikke er så total som det først giver udtryk for. Dette skyldes at direktivet i flere af bestemmelserne giver medlemsstaterne mulighed for igennem national lovgivning at opretholde eller indføre andre regler end hvad der er fastsat i direktivet. Dette er eksempelvis tilfældet i artikel 10, stk. 3, hvor direktivet giver medlemsstaterne muligheden for at forlænge den toårige reklamationsfrist som fastsættes i direktivets artikel 10, stk. 1 og 2. Det ses tilsvarende i eksempelvis artikel 11, at medlemsstaterne også her har muligheden for at fastsætte en længere periode for sælgerens bevisbyrde, end hvad der er fastsat i artikel 11, stk. 1, jf. artikel 11, stk. 2. Dermed giver direktivet nok en bred fælles beskyttelse for alle medlemsstaterne, men når medlemsstaterne alligevel gives muligheden for at udvide den direktivsikrede beskyttelse, vil direktivet antageligt i sidste ende kunne give fragmenterede regler i de forskellige medlemsstater, hvilket man forsøgte at udrydde med dette direktiv til at starte med.

5.4. Mangelsbegrebet

I 2019-forbrugerkøbsdirektivet findes bestemmelserne om selve mangelsdefinitionen i artikel 5-8. Artikel 5 handler generelt om "*varens overensstemmelse*", artikel 6 omhandler "*subjektive krav til overensstemmelse*", artikel 7 omhandler "*objektive krav til overensstemmelse*" og artikel 8 omhandler "*forkert installation af varerne*".

Artikel 5 bestemmer generelt, at for at en vare kan være i overensstemmelse med købsaftalen, så skal kravene, i artikel 6, 7, og 8, *hvor det er relevant* være opfyldt. Dette vil sige, at artiklen opstiller en række af krav til overensstemmelse, hvor disse krav er opdelt i to forskellige kategorier, subjektive og objektive krav, samt en bestemmelse omkring forkert installation af varerne. Formålet med at opdele kravene til overensstemmelse i en vurdering af både subjektive og objektive krav, ses i præamblerne hvor det angives, at man ønsker at "*beskytte de legitime interesser hos begge parter i en købsaftale*".⁶⁴ Denne opdeling af subjektive og objektive krav, er ikke set tidligere, i hverken 1999-forbrugerkøbsdirektivet eller i de danske bestemmelser i købeloven. I det følgende behandles de tre artikler hver for sig, og efterfølgende ses der på konteksten i forhold til det samlede mangelsbegreb.

---

⁶⁴ Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 25

I analysen sammenlignes samtidig med bestemmelserne i gældende ret, for bedst at kunne se de enkelte forskelle og ligheder.

5.4.1. Artikel 6 – Subjektive krav til overensstemmelse

2019-forbruger købsdirektivets artikel 6, tager stilling til en række subjektive krav, som stilles til varen for at der kan være overensstemmelse med købsaftalen. Bestemmelsen angiver at ”... *varerne navnlig, hvor det er relevant...*” skal leve op til fire kriterier for at være i overensstemmelse med købsaftalen.

Bestemmelsens litra a) angiver at varen skal svare til det der er fastsat i købsaftalen, dette er i forhold til type, mængde og kvalitet, samt besiddelse af funktionalitet, kompatibilitet, interoperabilitet og øvrige egenskaber. Dermed skal varen stemme overens med hvad sælgeren og forbrugeren har aftalt. Kravene om type, mængde og kvalitet samt øvrige egenskaber, findes i anden udformning bestemmelserne i købeloven og 1999-forbruger købsdirektivet. De yderligere krav til funktionalitet, kompatibilitet, interoperabilitet, indeholder et nyt element, hvilket giver sig selv i og med at de knytter sig til det nye lag af varer med digitale elementer. Bestemmelsens litra b) dækker over et krav om, at varen skal være egnet til det særlige formål, som forbrugeren ønsker at anvende varen til. Sælgeren skal være blevet gjort bekendt hermed af forbrugeren, og have accepteret dette inden indgåelsen af købsaftalen. Denne bestemmelse findes også allerede i gældende ret. Litra c) bestemmer at varen skal ”*leveres med alt tilbehør og vejledning, herunder om installation, som beskrevet i købsaftalen...*” Til sidst bestemmer litra d) at varen skal ”*leveres med eventuelle opdateringer som beskrevet i købsaftalen*”. I den forbindelse drejer det sig om tilfælde hvor sælger igennem købsaftalen forpligtiger sig til at levere opdateringer til varer med digitalt indhold eller digitale tjenester, der er integreret eller indbyrdes forbundet. I forbindelse med sådanne vare, tages det også med i mangelsvurderingen, at de opdateringer som er en del af købsaftalen også leveres. I den forbindelse vil der være tale om en mangel ved varen hvis denne levering af opdateringer ikke sker eller at opdateringerne er fejlbehæftede. Dermed kan forbrugeren i forbindelse med en smartphone, hvis det er fastsat i købsaftalen, forvente at få leveret opdateringer i en længere periode, og manglende levering af sådanne vil resultere i en mangel, også selvom varen ikke havde denne mangel ved købstidspunktet.⁶⁵ Sådanne bestemmelser som sikre og giver forbrugerne rettigheder i forbindelse med mangler ved digitale opdateringer, findes ikke tilsvarende i dag.

---

⁶⁵ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 28.

Overordnet set betyder dette altså, at de subjektive krav til overensstemmelse bestemmer at varerne skal opfylde de krav som er fastsat i købsaftalen imellem køber og sælger.⁶⁶ En vare skal efter bestemmelsen leveres så den svarer til hvad der fastsat i købsaftalen, den skal kunne anvendes til det forbrugeren har oplyst sælgeren om, den skal leveres med alt hvad der er fastsat i købsaftalen og den skal leveres med de opdateringer som eventuelt er fastsat i købsaftalen. At der i bestemmelsen står, at det kun er, hvor det er relevant at de forskellige kriterier finder anvendelse, kan eksempelvis gøre sig gældende i situationer hvor der er tale om en varer som ikke skal opdateres, f.eks. en stol. Derved indfører den nye bestemmelse angående de subjektive krav til overensstemmelse, både bestemmelser angående købsaftalen som ses tilsvarende i gældende ret i dag samtidig med at forbrugernes beskyttelse udvides på andre områder.

5.4.2. Artikel 7 – Objektive krav til overensstemmelse

Udover at opfylde de subjektive krav til overensstemmelse, skal varerne også opfylde en række objektive krav til overensstemmelse, jf. artikel 7, stk. 1. De objektive krav til overensstemmelse vedrører, modsat de subjektive krav, ikke den konkrete aftale imellem køber og sælger, men i stedet en række mere generelle forhold. Artikel 7, stk. 1, litra a) bestemmer at varen skal være egnet til formål, som tilsvarende varer anvendes til, underhensyn til eksisterende nationale og EU-retlige bestemmelser med hensyn til tekniske forhold. I den forbindelse ses kravet om at varen skal være egnet til formål som den i øvrigt anvendes til allerede i gældende ret, der er bare sen forskel i forhold til den nye bestemmelse, at det er tilføjet et hensyn til at varen kan være forbundet med et teknisk element, som skal stemme overens med relevant lovgivning. Efter bestemmelsens litra b) skal varen stemme overens med vareprøver som forbrugeren har fået forelagt af sælgeren, denne bestemmelse svarer uden undtagelser til de bestemmelser som allerede findes i gældende ret. I bestemmelsens litra b) findes et direkte krav om at varen hvor det er relevant, skal leveres med eventuelt tilbehør som forbrugeren kan forvente at modtage, hvor der med tilbehør menes emballage, installationsvejledning eller anden vejledning. Dermed indfører direktivet et en bestemmelse som svarer til bestemmelsen i købelovens § 75 a, stk. 1, 2. led, men som ikke tilsvarende findes i 1999-forbruger købsdirektivet. Samlet set henviser litra a)-c) til at varen skal leve op til forbrugeren rimelige forventninger til varen. Derudover oplistes der i stk. 1, litra d) en række krav som varen skal leve op til, som er givet offentligt af sælgeren selv, af en på sælgerens vegne eller af personer i tidligere led i transaktionskæden. Her er tale om at varen skal ”svare til den mængde og have de egenskaber og øvrige funktioner, herunder under hensyn til holdbarhed, funktionalitet, kompatibilitet og sikkerhed, der er sædvanlige for varer

---

⁶⁶ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 26

af samme type...” Bestemmelsen er kumulativ, og dermed skal alle litraerne være opfyldt for at der kan være overensstemmelse. Her ses at 2019-forbrugerkøbsdirektivet indfører bestemmelser, som i store træk svarer til de bestemmelser som findes i gældende ret, hvor den største forskel, skal findes i, at de nye bestemmelser er væsentligt mere detaljerede og indfører længere tekniske beskrivelser i direktivteksten.

Artikel 7, stk. 2, oplister en række tilfælde hvor sælgeren ikke er bundet af de offentlige udsagn som er nævnt i stk. 1, litra d). Dermed kan sælgeren, såfremt han kan godtgøre dette, i visse tilfælde fritages for ansvar, for oplysninger som han ikke selv har givet. Dette kan være tilfældet hvis sælgeren enten ikke havde kendskab eller kunne forventes at have haft kendskab til oplysningen, hvis udsagnet var rettet på tidspunktet for aftalens indgåelse, på samme eller tilsvarende måde som oplysningen blev fremsat eller hvis udsagnet ikke havde haft betydning for forbrugerens købsbeslutning. Disse situationer hvor sælgeren har mulighed for ikke at være ansvarlig for mangler, svare i korte træk til hvad der allerede er gældende ret på området.

Artikel 7, stk. 3, omhandler varer med digitale elementer og sælgerens levering af opdateringer, herunder sikkerhedsopdateringer. Bestemmelsen tager hensyn til at der i forhold til varer med digitale elementer kan være tale om en aftale om en enkelt levering af det digitale indhold eller den digitale tjeneste, jf. litra a). Eller der kan være tale om en aftale om levering af det digitale indhold eller den digitale tjeneste over en periode, jf. litra b). Uanset om der er tale om det ene eller det andet, så er sælger efter bestemmelsen ansvarlig for at *”... sikre, at forbrugeren får besked om og får leveret opdateringer, herunder sikkerheds opdateringer, som er nødvendige”* for at varen kan være i overensstemmelse. Modsat bestemmelsen i artikel 6, litra b), omhandler denne bestemmelse generelle opdateringer, og opdateringer som vedrører den konkrete købsaftale.

Artikel 7, stk. 4, bestemmer i hvilke tilfælde sælgeren ikke er ansvarlig for en eventuel mangel, som følge af, at forbrugeren ikke selv inden for en rimelig frist har installeret de opdateringer som er blevet leveret til denne efter artikel 7, stk. 3. Sælgeren er ikke ansvarlig hvis de to kriterier i det følgende er opfyldt. Ifølge litra a) skal sælgeren have oplyst forbrugeren om, *”... at opdateringen var tilgængelig, og om konsekvenserne af forbrugernes manglende installation...”* og ifølge litra b) skal den *”... manglende eller forkerte installation af opdateringen ikke skyldtes mangler i den installationsvejledning som er givet til forbrugeren.”* Dermed kan sælgeren ikke pålægges ansvar for fejl i forbindelse med opdateringer og sikkerhedsopdateringer, som han selv har gjort en indsats for at undgå, ved at informere om opdateringerne og at give en korrekt installationsvejledning.

Artikel 7, stk. 5, gør det muligt at fravige de bestemmelser som er fastsat i artikel 7 stk. 1 og 3, i tilfælde hvor forbrugeren inden købsaftalens indgåelse er blevet gjort opmærksom på og udtrykkeligt og særskilt har accepteret en bestemt fravigelse. Denne bestemmelse gør det dermed muligt på forhånd at aftale, at visse dele af varen ikke nødvendigvis lever op til de objektive krav som findes i artikel 7, og at forbrugeren ikke efterfølgende kan gøre mangelsbeføjelser gældende, fordi denne har accepteret disse afvigelser på forhånd. Denne form for aftale minder om det der inden indførslen af 1999-forbruger købsdirektivet var gældende i Danmark, hvor man kunne aftale at en er købt ”som den er og forefindes” eller i daglig tale ”købt som beset”.⁶⁷ I præamblerne til direktivet angives, at de objektive krav til direktivet bør være deklaratoriske, således at denne bestemmelse gør det muligt at aftale andet end hvad de objektive krav til overensstemmelse bestemmer. Dette angives i præamblerne med et formål om at sikre tilstrækkelig fleksibilitet i reglerne. Derudover ses der også et hensyn til brugte varer og ønsket om hvor det er muligt at forlænge varernes holdbarhed ud fra et bæredygtigt perspektiv. Det skal i forhold til bestemmelsen bemærkes at det fremgår tydeligt både direkte i artiklen men også i præamblerne at det er vigtigt at forbrugeren har accepteret dette, og at det er særskilt fra resten af aftalen. Dette kan skyldes at en sådan bestemmelse kan give anledning til, at nogle sælgere måske vil forsøge at lave aftaler med forbrugeren som stiller denne dårligere end hvad den normalt ville være i forhold til mangelsbeføjelser. Dermed er det vigtigt at forbrugeren selv giver samtykke til at opgive dennes beføjelser.⁶⁸

De objektive krav til overensstemmelse i artikel 7, er altså en kombination af en generel bestemmelse om hvad forbrugeren kan forvente af varen i stk. 1, og en ansvarsfraskrivelse for sælgeren i forhold til offentlige udsagn i stk. 2. Derefter kommer en bestemmelse omkring sælgers levering af opdateringer når der er tale om digitale varer eller digitale tjenester i stk. 3, og efterfølgende en ansvarsfraskrivelse for sælger, i situationer hvor sælgeren ikke er skyld i at forbrugeren ikke har installeret den pågældende opdatering, eller har opdateret denne forkert, i stk. 4. Til sidst i bestemmelsen åbner stk. 5 for muligheden for ved aftale at fravige de objektive krav til overensstemmelse i stk. 1 og 3. Overordnet set betyder dette at der er forholdsvis mange muligheder for at sælgeren kan undgå at være ansvarlig i de tilfælde som er nævnt i bestemmelsen. Men i og med at der i de objektive krav tages hensyn til forhold som ikke er direkte aftalt i købsaftalen, så dækker bestemmelsen også bredere og over flere tænkelige situationer.

---

⁶⁷ Find den danske købelov hvor dette var lovligt, eller bet. til den nuværende købelov hvor dette nævnes og hvor bestemmelsen fjernes fra dansk ret.

⁶⁸ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 36.

5.4.3. Artikel 8 – Forkert installation af varerne

Artikel 8 bestemmer hvornår forkert installation af varerne kan betragtes som en mangel. Bestemmelsen sonder imellem tilfælde hvor installationen er udført af sælger eller af en på sælgers vegne og når den er udført af forbrugeren selv eller af en på forbrugeren vegne. Når der er tale om en mangel som er resultatet af forkert installation og denne installation er en del af købsaftalen og det er sælgeren eller en der har handlet på sælgers vegne der har udført installationen, betragtes dette som en mangel i direktivets forstand, jf. litra a). Er det forbrugeren selv eller en der har handlet på dennes vegne som har udført installationen forkert, er der tale om en mangel, hvis den forkerte installation skyldes, mangler i installationsvejledningen som er leveret af sælger. En installationsvejledning kan betragtes som mangelfuld hvis den er ufuldstændig og mangler klarhed og dermed er vanskelig for den gennemsnitlige forbruger at anvende.⁶⁹ Der findes en tilsvarende bestemmelse i 1999-forbruger købsdirektivet, men denne er ikke direkte overført til lovteksten i købelovens bestemmelser, dog mener man fra lovgivers side at indholdet af den findes i § 75 a, stk. 1.

5.4.4. Sammenfatning

Overordnet set består reglerne i artikel 5-8 i 2019-forbruger købsdirektivet af en blanding af regler som allerede findes og er implementeret i gældende ret og regler som ikke er set før, hvor mange af dem berører et område, hvor der på nuværende tidspunkt ikke findes nogen forbrugerretlig regulering. Ens for alle bestemmelserne er at de er meget tekstfulde og de overlader ikke megen fortolkning til de nationale lovgivere, idet de fleste bestemmelser er uddybet med forklaringer og tekniske beskrivelser. Dette kan skyldes, dels at der er tale om en udvidelse af anvendelsesområdet til også at omfatte varer med digitale elementer, som i den forbindelse kræver en mere teknisk forklaring. Dels fordi der fra EU's side er et ønske om, at bestemmelserne skal implementeres fuldt ud, for at opnå et ensartet niveau af regler og dermed undgå en fragmentering imellem de nationale lovgivninger, grundet forskellig fortolkning af bestemmelserne.

5.5. Mangelsbeføjelser

I gældende ret findes fire forskellige mangelsbeføjelser, afhjælpning, omlevering, afslag i købesummen og ophævelse af købet. I det nye direktiv omtales beføjelserne i forbindelse med manglende overensstemmelse som, at forbrugeren har ret til at få varen bragt i overensstemmelse, til at få et forholdsmæssigt afslag i prisen eller til at ophæve aftalen. Her omtales afhjælpning og omlevering altså under ét begreb, ”at få varen bragt i overensstemmelse med aftalen”, altså

---

⁶⁹ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 34.

forbrugerens ret til en kontraktmæssig vare. Begrebet dækker dog stadig over, at forbrugeren kan vælge imellem afhjælpning og omlevering.

Reglerne om købers beføjelser i tilfælde af mangler er opdelt i fire bestemmelser. Artikel 13 bestemmer overordnet hvilke beføjelser der kan gøres gældende, samt det hierarkiske forhold imellem bestemmelserne. Efterfølgende fastsætter artikel 14, 15 og 16, de nærmere omstændigheder i forbindelse med de forskellige beføjelser, når det er fastsat hvilken beføjelse der skal anvendes. Artikel 14 omhandler bestemmelserne afhjælpning og omlevering af varen, artikel 15 omhandler afslag i prisen og artikel 16 omhandler de nærmere regler i forhold til ophævelse af købsaftalen.

5.5.1. Beføjelser i tilfælde af mangler

I tilfælde af, at en vare lider af en mangel efter bestemmelserne i artikel 5, 6, 7 og 8, kan forbrugeren gøre brug af én af de fire mangelsbeføjelser, afhjælpning, omlevering, passende afslag og ophævelse af købet, jf. 2019-forbrugerkøbsdirektivets artikel 13, stk. 1. Der er lige som i 1999-forbrugerkøbsdirektivet tale om en vist form for hierarki, hvorfor forbrugerne heller ikke her kan vælge frit imellem beføjelserne. I dette direktiv er beskrivelsen og klassifikationen af beføjelserne dog en anelse anderledes end hvad der tidligere er set, både i dansk ret og EU-ret. Hvor der tidligere var tale om 4 separate beføjelser, omtales disse i det nye direktiv overordnet som tre beføjelser. Herunder retten til at få varen bragt i overensstemmelse, at få et forholdsmæssigt afslag i prisen eller at ophæve aftalen, jf. artikel 13, stk. 1. Dermed defineres afhjælpning og omlevering under den fælles betegnelse ”at få varen bragt i overensstemmelse”, jf. artikel 13, stk. 2. Direktivet fastsætter at der er tale om fuldt ud harmoniserede mangelsbeføjelser, hvilket vil sige at medlemsstaterne ikke har muligheden for at fastsætte bestemmelser i national lovgivning som giver forbrugerne nogen anden beskyttelse, end den der er fastsat i direktivet, heller ikke en bredere beskyttelse. I præamblerne ses at man ved denne totale harmonisering ønsker at øge retssikkerheden samtidig med at man fjerner en af de største hindringer for det indre marked.⁷⁰

5.5.1.1. At få varen bragt i overensstemmelse – afhjælpning eller omlevering

Efter bestemmelsen i artikel 13, stk. 2, ”kan forbrugeren vælge mellem afhjælpning og omlevering, medmindre den valgte beføjelse ville være umulig eller i forhold til den anden beføjelse påføre sælgeren udgifter, der ville være uforholdsmæssigt store under hensyn til alle omstændigheder, herunder:

---

⁷⁰Præambelen til 2019-forbrugerkøbsdirektivets pkt. 47.

a) den værdi, varen ville have, hvis den var mangelfri

b) manglens betydning, og

c) om den alternative beføjelse kunne foretages uden væsentlig ulempe for forbrugeren.”

Dermed er der ikke tale om en anden beføjelse end hvad der er set tidligere, bestemmelsen fastsætter bare at den uforholdsmæssighedsvurdering, som også fandtes tidligere, kun skal foretages i forbindelse med de to nævnte beføjelser. Dette betyder at den tvivl, der tidligere var opstillet i forbindelse med Weber-dommen, omkring hvorvidt der var tale om en relativ uforholdsmæssighedsvurdering eller en absolut forholdsmæssighedsvurdering, endegyldigt fastsættes i den nye bestemmelse til at vurderingen er relativ idet den kun skal foretages imellem afhjælpning og omlevering, hvor de øvrige beføjelser ikke inddrages i den forbindelse. Dermed ændres beføjelserne afhjælpning og omlevering fra at være to selvstændige beføjelser, til at være de midler som forbrugeren kan vælge imellem for at opnå at få varen bragt i overensstemmelse.

Det angives i præamblerne til direktivet at det er og skal være *forbrugerens* valg hvorvidt han ønsker at vælge den ene eller den anden af de to beføjelser og det angives i den forbindelse, at forbrugerens valg kun bør begrænses, hvis den mulighed forbrugeren vælger viser sig at være ”*juridisk eller faktisk umulig eller vil påføre sælgeren uforholdsmæssigt store omkostninger i forhold til den anden tilgængelige mulighed.*” Efterfølgende kommer præambelen med et konkret eksempel på hvad der kunne klassificeres som uforholdsmæssigt. Det angives at det eksempelvis ville være uforholdsmæssigt at kræve omlevering af en vare med en mindre ridse, som ville medføre betydelige omkostninger, og det modsat ville være uden problemer at afhjælpe.⁷¹ Dermed kommer direktivet med et konkret eksempel, i forhold til en bestemmelse som tidligere har givet anledning til tvivl, og det er i den forbindelse tydeligt, at man ikke ønsker at der skal opstå tvivl om hvad meningen med bestemmelsen har været, efterfølgende.

Retsstillingen som fastsættes i Weber-dommen, betyder at uforholdsmæssighedsvurderingen er relativ, og at forbrugeren i den forbindelse har krav på en kontraktmæssig vare, da sælgeren er forpligtiget til at udføre den ene af de to beføjelser hvis den anden er umulig, også selvom de omkostninger der er forbundet med den eneste mulige beføjelse, er uforholdsmæssige. 2019-forbrugerføbsdirektivets artikel 13, stk. 2, bibeholder den del af retsstillingen af der i mellem de primære beføjelser er tale om en relativ uforholdsmæssighedsvurdering, hvormed man ikke kan

---

⁷¹ Præambelen til 2019-forbrugerføbsdirektivets pkt. 48

foretage vurderingen i forhold til de sekundære beføjelser. Weber-dommens resultat som sikrer forbrugeren en kontraktmæssig vare, modificeres og indskrænkes dog i artikel 13, stk. 3, som giver sælgeren en mulighed for at afvise både at afhjælpe og omlevere. Bestemmelsens stk. 3 giver sælgeren mulighed for at afvise at bringe varen i overensstemmelse. Dette er muligt i tilfælde hvor det er direkte *umuligt* for sælgeren at udføre begge beføjelser, eller i tilfælde hvor det vil påføre sælgeren uforholdsmæssigt store udgifter, hvor denne uforholdsmæssighedsvurdering skal foretages ud fra alle omstændigheder inklusiv de omstændigheder som er oplyst i bestemmelsens stk. 2, litra a) og b). Efter præamblerne skal det også være muligt for sælger at afvise at bringe varen i overensstemmelse såfremt, den ene af beføjelserne er umulig og den anden vil påføre ham uforholdsmæssigt store omkostninger. Derudover fastslår præambelen også at sælgeren skal have mulighed for at afvise af bringe varen i overensstemmelse, i tilfælde hvor varen ”*befinder sig et andet sted end der, hvor de[n] oprindeligt blev leveret*”, dette er tilfældet hvis omkostningerne ved forsendelse af varen, vil påføre sælgeren uforholdsmæssigt store omkostninger. Denne situation er særdeles væsentlig i forbindelse med den nævnte dom U 2008.2388 Ø, hvor en sælger måtte betale fragtomkostninger i forbindelse med forsendelse af en computer som skulle sendes fra USA til Danmark for at få afhjulpet en mangel.⁷²

Dermed slår direktivet med denne bestemmelse fast, at forbrugeren ikke i alle tilfælde kan have ret til at kræve en kontraktmæssig vare. Bestemmelsen giver sælgeren mulighed for, i tilfælde hvor det vil være umuligt eller for dyrt for ham at bringe varen i overensstemmelse, at afvise dette og i stedet tilbyde et passende afslag. Der er i den forbindelse tale om to separate uforholdsmæssighedsvurderinger, hvor den ene skal foretages i forbindelse med forbrugers valg imellem hvilken beføjelse han ønsker at gøre gældende for at få varen bragt i overensstemmelse. Hvorimod den anden skal foretages i tilfælde af at sælgeren ønsker at afvise hele forbrugers krav om at få varen bragt i overensstemmelse og gøre brug af de sekundære beføjelser.

Hvor artikel 13 oplister hvilke mangelsbeføjelser der er tale om og hvordan de skal bruges i forhold til hinanden, så præciserer artikel 14 af hvordan beføjelserne afhjælpning og omlevering anvendes samt hvem der skal dække hvilke omkostninger i forbindelse med udførelsen af beføjelserne. Det er tydeligt at bestemmelsen besvarer og præciserer nogle af de spørgsmål som blev rejst og besvaret i Weber-dommen. Afhjælpning eller omlevering skal efter bestemmelsen i artikel 14 stk. 1, foretages, gratis for forbrugere, det skal ske inden for rimelig tid efter at sælgeren er blevet underrettet om

---

⁷² Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 49.

manglen, og det skal ske uden ulempe for forbrugeren. Disse kriterier svarer til hvad der allerede nu ses i gældende ret. Derudover skal forbrugeren efter artikel 14, stk. 2, stille varen til rådighed for sælgeren, og sælgeren skal for egen regning tage imod den vare som skal omleveres.

Artikel 14, stk. 3, indfører en bestemmelse som fastsætter at *”Såfremt en afhjælpning kræver fjernelse af en vare, der er blevet installeret under hensyn til den sart og formål, inden manglen blev synlig, eller såfremt den pågældende vare skal omleveres, omfatter pligten til at afhjælpe eller omlevere varen fjernelse af den mangelfulde vare og installation af ombytningsvare eller afhjulpne vare eller afholdelse af disse fjernelses- og installationsomkostninger.”* Dette modsiger umiddelbart det udgangspunkt som findes i Weber-dommen, hvor dommen kom frem til, at der kunne være situationer hvor forbrugeren selv skulle afholde udgifter i til fjernelse og montering i forbindelse med afhjælpning eller omlevering. Dommen bestemte at sælgeren kun skulle erstatte forbrugeren forholdsmæssige omkostninger i forbindelse med fjernelse og montering. Det er ikke noget i bestemmelsen i stk. 3 eller i præamblerne, som giver indtrykket af at det samme er tilfældet her, da bestemmelsen udtrykker at det er sælgerens ansvar at afholde fjernelses- og installationsomkostninger.

Bestemmelsen i artikel 14, stk. 4, fastsætter at forbrugeren ikke skal betale for den brug, som denne har haft af varen indtil denne omleveres.

5.5.1.2. Forbrugers ret til afslag i prisen eller ophævelse af aftalen

Artikel 13, stk. 4, angiver i hvilke tilfælde forbrugeren har ret til et forholdsmæssigt afslag i prisen eller ophævelse af købsaftalen. Det er muligt for forbrugeren at gøre brug af enten afslag i prisen eller ophævelse i følgende tilfælde:

- ”a) sælgeren har ikke foretaget afhjælpning eller omlevering eller har ikke, hvis det er relevant, foretaget afhjælpning eller omlevering i overensstemmelse med artikel 14, stk. 2 og 3, eller sælgeren har afvist at bringe varen i overensstemmelse i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 3*
- b) en mangel forbliver synlig, på trods af at sælgeren har forsøgt at bringe varen i overensstemmelse*
- c) manglen er af en så alvorlig karakter, at et omgående afslag i prisen eller omgående ophævelse af købsaftalen er berettiget, eller*
- d) sælgeren har tilkendegivet, eller det fremgår tydeligt af omstændighederne, at sælgeren ikke vil bringe varen i overensstemmelse inden for rimelig tid eller uden væsentlig ulempe for forbrugeren.”*

De oplyste kriterier angiver i hvilke tilfælde forbrugeren har ret til at få et forholdsmæssigt afslag i prisen eller til ophævelse af aftalen. Men de åbner også en mulighed for at sælgeren kan afværge forbrugers krav om en kontraktmæssig vare, ved at undlade at afhjælpe eller omlevere. Forbrugeren har muligheden for at gøre brug af de sekundære mangelsbeføjelser, i tilfælde hvor sælgeren ikke har udført afhjælpning eller omlevering, har afvist dette i overensstemmelse med artikel 13, stk. 3, eller hvis manglen forbliver synlig efter afhjælpnings- eller omleveringsforsøg. Der kan ud fra en konkret og objektiv vurdering være grundlag for at give sælgeren mulighed for yderligere forsøg på at afhjælpe manglen, men om dette er tilfældet, kommer an på alle omstændigheder i den konkrete sag.⁷³ Efter litra c) har forbrugeren mulighed for at gå helt uden om de primære beføjelser i tilfælde hvor manglen er så alvorlig at brug af de sekundære beføjelser er berettiget. Denne mulighed kan komme i spil hvis forbrugeren ud fra den konkrete mangel, ikke fortsat kan have tillid til at sælgeren kan bringe varen i overensstemmelse. Dette kan eksempelvis være tilfælde hvor *”... manglen i alvorlig grad berører forbrugers evne til at anvende varerne på sædvanlig måde, og forbrugeren ikke kan forventes at have tillid til, at sælgers afhjælpning eller omlevering vil udbedre problemet.”* Dermed gives der i det nye direktiv en mulighed for at forbrugeren i visse tilfælde kan gå helt uden om de primære beføjelser, også selv om det måske kan påføre sælgeren omkostninger som han ikke ville have fået hvis han havde haft muligheden for eksempelvis at afhjælpe manglen. Der opstilles ikke i hverken direktivteksten eller præamblerne et eksempel på hvilken type vare eller hvilken type mangel der kan være tale om, hvorfor der ikke med bestemmelsen gives et fuldstændig klart billede af i hvilke tilfælde denne mulighed kan gøres gældende. Denne mulighed findes ikke på nuværende tidspunkt i gældende ret, så der findes ikke mulighed for at forudsige retsstillingen deraf.⁷⁴

Dermed kan forbrugeren gøre brug af de sekundære mangelsbeføjelser hvis sælgeren ikke får afhjulpnet eller omleveret varen som han forventer eller hvis de ikke har tillid til at sælgeren kan gøre dette grundet manglens alvor. Derudover har forbrugeren også mulighed for afslag i prisen eller ophævelse af købet hvis *”sælgeren har tilkendegivet, eller det fremgår tydeligt af omstændighederne, at sælgeren ikke vil bringe varen i overensstemmelse inden for rimelig tid eller uden væsentlig ulempe for forbrugeren.”* Dette vil sige at forbrugeren kan gøre brug af de sekundære beføjelser, såfremt at køberne ikke overholder sine forpligtelser i form af afhjælpning eller omlevering. Der er her tale om en mulighed for forbrugeren så denne ikke skal vente eller være besværet af sælgers forsøg på at bringe varen i overensstemmelse. Men bestemmelsen kan på sin vis kan også åbne en mulighed for

---

⁷³ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 52.

⁷⁴ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 52.

at sælgeren bevist kan vælge ikke at bringe varen i overensstemmelse, såfremt han ud fra sin egen situation, hellere ønsker at give et afslag i prisen eller helt at ophæve købet. Ud fra direktivteksten og præamblerne, kan man få et indtryk af, at hvis i forbrugeren ønsker afhjælpning eller omlevering, og dette er muligt, og det ikke vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger, så kan sælgeren vælge at "tilkendegive" at han ikke vil bringe varen i overensstemmelse. Efter stk. 3, kan sælgeren kun afvise at bringe varen i overensstemmelse hvis det er umuligt eller vil påføre ham uforholdsmæssige omkostninger, dermed burde det ikke være muligt for ham at sige at han ikke vil bringe varen i overensstemmelse. I præamblerne udtrykkes det at der er mulighed for et afslag i købesummen eller ophævelse af købet hvis; "*sælgeren ikke har tilendebragt afhjælpningen eller omleveringen*", "*hvis det tydeligt fremgår af omstændighederne, at sælgeren ikke vil foretage afhjælpningen*", "*hvis sælgeren har afvist at bringe varerne i overensstemmelse eller omlevere varerne*", "*det er umuligt af afhjælpe eller omlevere varerne*" eller "*det vil påføre sælgeren uforholdsmæssigt store omkostninger.*"⁷⁵ Dermed kan man få indtrykket af at sælgeren kan afværge et afhjælpnings- eller omleveringsforsøg alene som følge af passivitet. Der ses indirekte en lignende situation i gældende ret, i købelovens § 78, stk. 4, hvor forbrugeren har mulighed for at vælge imellem de øvrige mangelsbeføjelser, såfremt sælgeren ikke afhjælper eller omlevere inden for rimelig tid, uden udgift og uden væsentlig ulempe for forbrugeren. Den nye bestemmelse i 2019-forbruger købsdirektivet giver dog et mere tydeligt billede af at direktivet åbner en mulighed for dette.

Bestemmelsens stk. 5, fastsætter, svarende til retstilstanden i 1999-forbruger købsdirektivet, at forbrugeren ikke har ret til at kræve købet ophævet i tilfælde hvor manglen er uvæsentlig. Dette er ifølge præamblerne for at bevare en balance imellem forbrugeren og sælgeren.⁷⁶ Stk. 6 fastsætter at forbrugeren har ret til at tilbageholde hele eller dele af betalingen for varen, indtil køberen har opfyldt sine forpligtigelser. Medlemsstaterne kan selv, til trods for bestemmelsens fuldt harmoniserede karakter, selv fastsætte nærmere bestemmelser inden for dette område. Det samme gør sig gældende i forbindelse med stk. 7, som bestemmer at medlemsstaterne selv kan regulere forholdene omkring hvorvidt forbrugers bidrag til manglen, skal have indflydelse på forbrugers mangelsbeføjelser.

Direktivets artikel 15 fastsætter hvilke forhold der gør sig gældende i forbindelse med fastsættelsen af det beløb skal udgøre et afslag i købesummen. Efter bestemmelsen skal afslaget "*fastsættes forholdsvist på grundlag af den lavere værdi af den vare, for forbrugeren har modtaget, i forhold til*

---

⁷⁵ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 51.

⁷⁶ Præambelen til 2019-forbruger købsdirektivets pkt. 53.

den værdi, varen ville have haft, hvis den havde været i overensstemmelse.” Dermed vil det beløb som forbrugeren modtager som afslag i købesummen, regulere købsprisen således at forbrugeren kun har betalt det beløb som varen reelt er værd.

Efter direktivets artikel 16, stk. 1, skal forbrugeren, for at kunne gøre brug af sin ret til at hæve købet, erklære at han har valgt at ophæve købsaftalen. Bestemmelsens stk. 2 vedrører den situation hvor der er tale om flere leverede varer og der kun er tale om en mangel ved nogle af disse varer. Efter bestemmelsen kan forbrugeren kun ophæve købet for alle varerne hvis *”forbrugeren ikke med rimelighed kan forventes at acceptere kun at beholde de varer, der er i overensstemmelse”*.

5.5.5. Sammenfatning

Analysen af mangelsbegrebet og mangelsbeføjelserne i 2019-forbruger købsdirektivet er foretaget med udgangspunkt i bestemmelserne i direktivteksten. Derudover er der, hvor det findes relevant, inddraget gældende ret, for at kunne give det mest retvisende billede af hvordan de forskellige bestemmelser ændres og/eller udvides.

Mangelsbegrebet indeholder overordnet set den samme beskyttelse som også findes i gældende ret, bestemmelserne giver dog et indtryk af at man har set et behov for at uddybe de forskellige bestemmelser, for at sikre forbrugerne den ønskede beskyttelse i takt med, at der er tale om en ny type af varer, i form af varer med digitale elementer samt det digitale indhold og de digitale tjenester. Derudover er mangelsbegrebet delt op i subjektive og objektive krav til overensstemmelse samt forkert installation.

I forhold til mangelsbeføjelserne er der overordnet set tale om de samme mangelsbeføjelser som allerede findes i gældende ret. Der er dog den væsentlige forskel, at måden de anvendes på og det forhold der er imellem de forskellige, ændres på flere punkter. Hvor mangelsvurderingen i artikel 5-8, bærer tydeligt præg af, at bestemmelserne skal tilpasses det nye og mere præciserede anvendelsesområde, i forhold til varer med digitale elementer, så er udvidelserne i mangelsbeføjelserne mere en præcisering af hvordan reglerne på området skal anvendes og hvad forbrugeren har ret til og krav på.

Afsnittet om mangelsbeføjelser er meget omfattende, både i teksten i artiklerne og i præamblerne. Der er også konkrete eksempler på hvad der menes med de enkelte bestemmelser. Alt tyder på at man fra EU's side gerne vil undgå en situation svarende til den som var tilfældet med Weber dommen, og man vil gerne gøre retsstillingen klar og utvetydig fra starten.

6. Væsentlige forskelle imellem gældende ret og 2019-forbrugerkøbsdirektivet

2019-forbrugerkøbsdirektivet indeholder en lang række af bestemmelser, både gamle bestemmelser som i høj grad svarer til de bestemmelser som allerede i dag findes i gældende ret. I det forudgående kapitel, er der i højere eller mindre grad kommenteret på hvordan de forskellige bestemmelser ser ud, i forhold til hvad der på nuværende tidspunkt kan antages at være gældende ret. I dette kapitel er udvalgt en række væsentlige forskelle imellem gældende ret og 2019-forbrugerkøbsdirektivet. Disse vil blive behandlet med udgangspunkt i hvordan de ændre sig, samt hvilken betydning det eventuelt kan få for forbrugerne og de erhvervsdrivende.

Følgende tager udgangspunkt i følgende emner:

- Fra minimumsdirektiv til fuldt ud harmoniseret
- Indførslen af ”det digitale element”
- Opdelingen af subjektive og objektive krav til overensstemmelse
- Hierarkiet imellem mangelsbeføjelserne

6.1. Fra minimumsdirektiv til fuldt ud harmoniseret

Der lægges i præamblerne til 2019-forbrugerkøbsdirektivet stor vægt på at man ønsker at lave et fuldt ud harmoniseret direktiv, hvor udgangspunktet er at det ikke skal være muligt for medlemsstaterne selv at indføre og opretholde nogen anden beskyttelse end den der fastsat i direktivet. På trods af, at direktivet alligevel, som tidligere nævnt, overlader en række overvejelser til medlemsstaterne selv og derfor ikke kan sikre regler som er fuldstændig ens i alle medlemsstaterne, vil denne ændring af harmoniseringen have konsekvenser for dansk ret og forbrugerbeskyttelsesreglerne i købeloven.

I forhold til mangelsdefinitionen, er det tvivlsomt om det er muligt for lovgiver at opretholde den opbygning som på nuværende tidspunkt findes i købelovens § 75 a og 76. Ved implementeringen af 1999-forbrugerkøbsdirektivet, fandt man ikke fra lovgivers side at der var den store forskel på bestemmelserne i direktivets artikel 2 og købelovens § 76, og indførte i den forbindelse ”bare” § 75 a. Den gang mente man ikke at der var tale om en realitetsændring men i stedet ville man øge informationsværdien samt tilpasse bestemmelsen med de øvrige nordiske lande og CISG. Denne tilpasning af bestemmelserne vil være vanskelig at gennemføre på tilsvarende måde ved implementeringen af 2019-forbrugerkøbsdirektivet. Der her er tale om en helt anden opbygning af bestemmelserne ved sondringen imellem de subjektive og objektive krav til overensstemmelse, samt en bestemmelse omkring forkert installation. I forbindelse med at man derfor med stor sandsynlighed

må ændre helt på udformningen og opbygningen af købelovens mangelsbegreb, samt den totale harmonisering af direktivets bestemmelser, vil man muligvis se, at den bredere beskyttelse som forbrugerne opnår ved de nuværende bestemmelser, vil forsvinde. Dog skulle selve udvidelse af harmoniseringen ifølge EU selv gerne resultere i den bedre forbrugerbeskyttelse samtidig med at det indre markeds styrkes.

I forhold til mangelsbeføjelserne vil det formodentligt være lettere at tilpasse de nye bestemmelser til de nugældende regler, da disse som udgangspunkt indholdsmæssigt er mere en præcisering end en ændring af de gamle.

6.2. Indførslen af ”det digitale element”

En anden stor og væsentlig forskel imellem 1999-forbrugerkøbsdirektivet og 2019-forbrugerkøbsdirektivet, er indførslen af det digitale element, som har konsekvenser for størstedelen af bestemmelser i direktivet. Det skal i den forbindelse tilføjes at varerne med de digitale elementer samt mangler ved disse selvfølgelig også har eksisteret forud for vedtagelsen af direktivet. Der har bare ikke været deciderede regler inden for området med en specifikation af hvordan man skal behandle forskellige situationer. Det ses også tydeligt af præamblerne til direktivet at man fra EU's side skal handle hurtigt for at kunne opretholde forbrugerbeskyttelsen og samt sikre det indre marked, da den teknologiske udvikling går hurtigt og formegentligt også fortsætter med det.

Ved indførslen af det digitale element, bidrages til, at man opnår en styrket forbrugerbeskyttelse, i og med både forbrugere og erhvervsdrivende kan se hvilke regler der skal gøres gældende samt hvilke regler de har at rette sig efter.

6.3. Opdelingen af subjektive og objektive krav til overensstemmelse

Forskellen imellem de objektive krav til overensstemmelse er overordnet at de subjektive krav, omhandler den konkrete aftale imellem køber og sælger, hvor de objektive krav tager stilling til situationer udover hvad der er aftalt i aftalen. De objektive krav til overensstemmelsen vedrører situationer og oplysninger som ikke er aftalt direkte imellem sælgeren og forbrugeren. De objektive krav er deklatoriske, hvorfor de kun er ment som et udgangspunkt, som parterne godt kan lave en aftale om at afvige. Samlet set indeholder både de subjektive og de objektive krav til overensstemmelse indholdsmæssigt mange af de samme bestemmelser som allerede findes i gældende ret. Opdelingen virker mere som kategoriopdeling, som skal bidrage til anvendelsen af bestemmelsen, end en reel ændring af retsreglerne. Der er i den forbindelse krav til overensstemmelse

med købsaftalen imellem sælger og forbruger samt krav, som man kan vælge at følge alt som ligger uden for den konkrete aftale.

6.4. Hierarkiet imellem mangelsbeføjelserne

En anden væsentlig forskel imellem 2019-forbrugerkøbsdirektivet og gældende ret, skal findes i forbindelse med mangelsbeføjelserne. Som omtalt tidligere har hierarkiet imellem mangelsbeføjelserne givet anledning til tvivl i praksis, i forhold til hvordan beføjelserne skal anvendes i forhold til hinanden. Det kan udledes af både direktivteksten og præamblerne til direktivet at man med direktivet har ønsket at undgå tvivl i kommende tilfælde, hvorfor man har præciseret meget tydeligt hvordan de forskellige beføjelser skal anvendes over for hinanden. Som nævnt præciserede Weber-dommen i 2012, hvordan uforholdsmæssighedsvurderingen i 1999-forbrugerkøbsdirektivets artikel 3, skal fortolkes. Denne fortolkning stred imod hvad forbrugerklagenævnet i Danmark var kommet frem til i tidligere sager. Udgangspunktet i Weber-dommen omkring, at der er tale om en *relativ* uforholdsmæssighedsvurdering og at forbrugeren dermed har krav en kontraktmæssig vare, ændres imidlertid i 2019-forbrugerkøbsdirektivet. Hvor forbrugeren som følge af Weber-dommen i dag har ret til en kontraktmæssig vare, ændres forbrugerens retsstilling med implementeringen af det nye direktiv således at sælgeren har ret til at afvise at bringe varen i overensstemmelse, hvis omkostningerne ved dette er uforholdsmæssigt store i forhold til alle de øvrige beføjelser. Dermed indskrænkes forbrugerens rettigheder hvad angår retten til en kontraktmæssig vare.

Derudover åbner 2019-forbrugerkøbsdirektivet for en mulighed for at sælger kan undgå at skulle afhjælpe eller omlevere. Dette kan ske som følge af, at forbrugeren har ret til at kræve afslag i prisen eller ophævelse af aftalen, hvis sælgeren har tilkendegivet eller det fremgår tydeligt af omstændighederne at han ikke vil afhjælpe eller omlevere. Dermed er der en mulighed for at forbrugeren kan miste retten til de primære mangelsbeføjelser som følge af sælgers passivitet. Denne situation har næppe været tiltænkt med direktivet, da det undergraver og fjerner relevansen af de primære beføjelser samt hele formålet med uforholdsmæssighedsvurderingen. Skulle det imidlertid ske at en erhvervsdrivende vælger denne fremgangsmåde og direkte udlader at omlevere eller afhjælpe, fordi det vil være mere gunstigt for denne at give passende afslag eller at ophæve købet, så er der den mulighed at Forbrugerombudsmanden kan gå ind i sagen. Forbrugerombudsmanden har muligheden for at pålægge den erhvervsdrivende bøde som følge af de offentligretlige bestemmelser i markedsføringsloven. Hvorved der kan blive sat et ”skrammeeksempel” for sælgere som forsøger

at anvende samme ”taktik” i fremtiden. Dermed kan der i 2019-forbrugerkøbsdirektivet, ses både en forbedring af forbrugerbeskyttelsen, samtidig med at beskyttelsen svækkes på andre punkter.

7. Konklusion

Konklusionen i følgende kapitel vil forsøge at besvare specialets problemformulering ” *hvordan vil forbrugernes retsstillingen i forhold til mangler og mangelsbeføjelser i forbruger køb ændre sig, som følge af implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/771?*”

Direktivet udvider anvendelsesområdet for bestemmelserne i 2019-direktivet til at omfatte en helt ny dimension af varer, varer med digitalt indhold m.v. I den forbindelse indfører direktivet en række af nye bestemmelser som ikke tidligere har eksisteret i lignende form. Dette skyldes formodentligt at disse regler ikke tidligere har været relevante på samme måde, da de har fulgt med den teknologiske udvikling. Dog findes der i direktivet stadig de ”basale” regler vedrørende ”almindelige” vare som ikke har behov for den videregående regulering da disse varer ikke indeholder disse digitale elementer.

Først og fremmest skal det bemærkes at bestemmelserne om mangler og mangelsbeføjelser i direktivet er ændret væsentligt både sprogligt og i forhold til opbygningen af bestemmelserne. Indholdsmæssigt ses den største forskel i forhold til mangelsbegrebet, hvorfor reglerne herom nok vil kræve den største ændring at implementere. Man kan i opbygning af bestemmelserne ane en vis form for ”kasseopdeling” i og med, at hvad der i det tidligere direktiv fandtes i 2 artikler, nu er blevet opdelt i 8 væsentligt mere detaljerede artikler. Dette kan skyldes at man fra EU’s side har set et behov for at udspecificere artiklerne og betydningen af dem, så der ikke kommer til at opstå tvivl fra medlemsstaternes side. Man kan i den forbindelse sætte spørgsmålstegn ved om EU er lykkedes med dette eller om der ved implementeringen af bestemmelserne i de nationale lovgivninger vil opstå en utilsigtet differentiering af bestemmelserne, som vil resultere i det direkte modsatte af hvad hensigten og formålet har været med direktivet.

Retsstillingen for mangler vil ændre sig således, at hvor der før var en bestemmelse i 1999-forbrugerkøbsdirektivet og to spejlvendte bestemmelser i købeloven, kommer 2019-forbrugerkøbsdirektivet nu med et mangelsbegreb som er opdelt i fire separate og meget detaljerede bestemmelser. Udgangspunktet er fortsat at en vare skal stemme overens med hvad der er fastsat i købsaftalen. Forbrugerne opnår ved det nye direktiv den samme beskyttelse ses på nuværende tidspunkt i dansk ret i forhold til de krav der stilles til en vare i forhold til beskrivelsen af varen, formålet med varen, varens kvalitet, oplysninger om varen m.m. Derudover opstiller direktivet en

række krav som særligt vedrører varer med digitale elementer, hvilket sikrer forbrugerne en beskyttelse i forhold til mangler ved disse varer. Derudover kommer den beskyttelse som følger af bestemmelserne angående opdateringer, varens kompatibilitet, funktionalitet og interoperabilitet. Som følge af den udvidelse af den konkrete beskyttelse, får forbrugerne som udgangspunkt en bredere beskyttelse. Derudover er der i artikel 7, stk. 5, indsat en mulighed for at forbrugeren og sælgeren ved aftale kan fravige de objektive krav til overensstemmelse, denne type bestemmelse findes ikke tilsvarende på nuværende tidspunkt i dansk ret.

I forhold til mangelsbeføjelserne ændres retsstillingen på den måde at forbrugerne ikke længere er sikret en kontraktmæssig vare, i tilfælde hvor både afhjælpning og omlevering er umuligt eller vil påføre sælgeren uforholdsmæssigt store omkostninger i forhold til de øvrige beføjelser. Dermed stilles forbrugeren i den forbindelse dårligere end hvad tilfældet er på nuværende tidspunkt, såfremt forbrugeren vil foretrække at varen bringes i overensstemmelse. Modsat for forbrugeren en udvidet mulighed for at gøre de sekundære mangelsbeføjelser gældende, hvilket er en udvidelse af forbrugerbeskyttelsen, såfremt at forbrugeren foretrækker at få et afslag i købesummen eller at ophæve købet.

Dermed vil implementeringen af direktivet resultere i en række ændringer i forbrugernes retsstilling i forhold til mangler og mangelsbeføjelser i forbruger køb.

8. Litteraturliste

Grundloven

- Lov nr. 169 af 05/06/1953 – Danmarks Riges Grundlov (Grundloven)

Traktaten

- Traktaten om Den Europæiske Unions Område (TEUF)

Direktiver

- Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbrugerkøb og garantier hermed
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/770 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold og digitale tjenester
- Europa-Parlamentet og Rådet vedtaget direktiv (EU) 2019/771 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om salg af varer, om ændring af forordning (EU) 2017/2394 og direktiv 2009/22/EF og om ophævelse af direktiv 1999/44/EF

National lovgivning

- LBK nr. 140 af 14/02/2014 Bekendtgørelse af lov om køb (købeloven)
- Lov 1979-04-04 nr. 147 om ændring af købeloven (1979-købeloven)
- LOV nr 426 af 03/05/2017, Lov om markedsføring (markedsføringsloven)

Forarbejder

- 2001/2 LSF 9 Forslag til lov om ændring af lov om køb (Forslag til lov om ændring af lov om køb)
- Betænkning ; 1978 nr. 845 om forbrugerkøb (bet. nr. 845/1978)
- Betænkning; 2001 nr. 1403 Gennemførelse af forbrugerkøbsdirektivet (bet. nr. 1403/2001)

EU-praksis

- EU-domstolens sag C-65/09 (Weber)

National praksis

Domstolsafgørelser

- U 2012.3512 H (Bils model år)
- U 2008.2388 Ø (computer i USA)

Afgørelser fra forbrugerklagenævnet

- 2002-62/7-99 – Ikke-vandtætte vinterstøvler
- 2002-4051/7-1312 – Mobiltelefon med defekt skærm
- 2003-62/7-70 – Brugte støvler
- 2003-650/7-151 – Lædersofa og tre læderstole
- 2003-4021/7-19 – Digitalkamera med engelsk brugsanvisning
- 2008-4051/7-1249 – Klaptelefon defekt
- 01-09-7856 – Defekt vaskemaskine
- 01-09-4234 – Bil sprunget tandrem

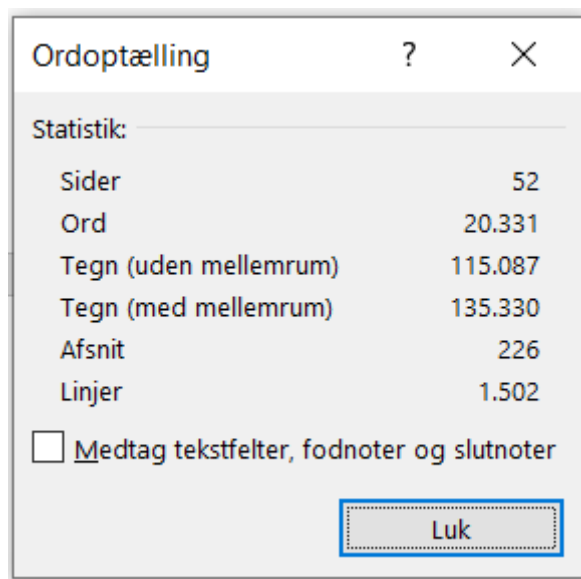
Retslitteratur

- Andersen, Mads Bryde, Ret og Metode, 1. udgave, 2002, Gjellerup,
- Kristoffersen, Sonny, Forbrugerretten II Den civile retlige forbrugerbeskyttelse, 5. udgave, 2016, Karnov Group
- Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 2018, Djøf Forlag
- Tvarnø, Christina D. & Nielsen, Ruth, Retskilder og retsteorier, 5. reviderede udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets forlag

Artikler

- Sørensen, Marie Jull, Forbrugerens ret til en kontraktmæssig vare, Juristen nr. 5 2012, s. 281-289

Ordoptælling

Statistik:	
Sider	52
Ord	20.331
Tegn (uden mellemrum)	115.087
Tegn (med mellemrum)	135.330
Afsnit	226
Linjer	1.502

Medtag tekstfelter, fodnoter og slutnoter

Luk